

Llobregós

informatiu

NÚM. 68

DESEMBRE - 2014

En portada...

Els sabors de la tardor estan presents a la nostra portada. Un codonyer amb la fruita daurada i llesta per elaborar un bon codonyac i endolcir les nostres llars i les nostres vides.

A l'interior...

3 Editorial	40 Opinions
5 Noticiari	43 Negre sobre blanc
11 De la Vall	44 No em feu cas
20 Comprimits de salut	46 Llibres
21 Pedagogia	47 Calaix de fisio
23 Els cognoms...	49 La nostra cuina
28 Jutges de Pau	50 El monòleg
32 Agenda	51 Passatemps
36 Entitats	52 Esports
38 El ventilador	54 Foto record

EDITA:
Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
correu-e: info@llobregos.info

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Ramon Castellà, Ester Closa,
Ramon Fitó, Maria Garganté, Jordi Llauredó, Maria
Morros, Sílvia Peribáñez, Josep Verdés, Daniel
Vidal, Rosa Vila. Coordina: Fermi Manteca

COL·LABORADORS HABITUALS

Albert Alegre, Roger Besora, Albert Brau,
Anna Cantacorps, Gemma Martínez, Montse Miquel,
Antoni Montroig, Sílvia Porta, Montse Torné,
Sergi Torrecasana

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Mireia Duran, Jaume Mas, Ferran Miquel, Dolors
Simon, Antonio Teruel, Ramon Vilaseca

Disseny i maquetació: Fermi Manteca
Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 15,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és
fa responsable ni subscriu necessàriament les opinions
expressades pels autors dels articles publicats.

Editorial

Ja teniu a les mans la revista que dona accés a l'hivern, després d'una tardor plena d'esdeveniments i emocions com reflecteix la nostra publicació. Som en un moment històric apassionant perquè representa un canvi que esperem que sigui perquè la humanitat en general evolucioni per bé i, en particular, el nostre país aconsegueixi les aspiracions més dignes dels ciutadans expressades majoritàriament i escoltades i ateses pels que tenen la capacitat i l'obligació moral de fer-ho.

En aquest número trobareu notícies i reportatge interessants, com el que ens dona comptes del paper dels Jutges de Pau dels nostres pobles.

La nostra Vall del Llobregós, durant l'Edat Mitjana, va exportar els seus topònims a l'antic Regne de València i el nom dels nostres pobles són ara cognoms de moltíssimes persones de tot el País Valencià i en concret d'Alacant. Des d'allí ens envien un bon reportatge del periodista Antonio Teruel que ens va visitar l'últim estiu. L'hi agraïm moltíssim i apreciem la visió del Llobregós que ens transmet.

Esperem que rebeu la revista amb la mateixa il·lusió que nosaltres la fem i us desitgem un BON NADAL i millor 2015.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Diputació de Lleida

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

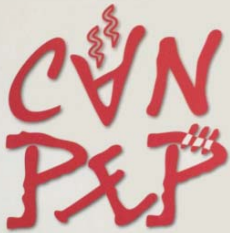
WWW.
APACTora.org
 col·labora·hi

Enriqueta S.C.P.
 perruqueria **unisex**
 C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

Major, 2
 Tel. 973 476 018
 SANAÜJA

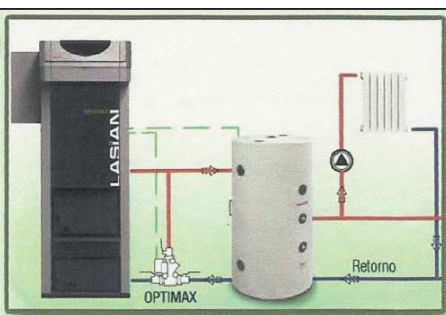

"La casa del pa i la coca"
 Ctra. de Ponts, s/n
 08281
 Castellfollit de Riubregós
 Tel. 93 869 30 38

QUE VIURE &
 «LA FACINA»
 M. ROSA TARRUELLA
 C/ VALL, 4
 TEL. 973 473 006
 TORÀ (LLEIDA)

JOSEP ALARCON
 Aire Condicionat,
 Calefacció,
 Aigua i Biomassa
 Tel. 973 47 32 67
 C/ Eres 17,
 25750 Torà LLEIDA
 jaf@viladetora.net

Calonge i el Soler celebren la Festa Major

Ajuntament de Calonge de Segarra.- El passat diumenge 5 d'octubre va tenir lloc la Festa Major de Calonge i del Soler. A les 12 del matí es va oferir, a l'església de Santa Fe, una xerrada sobre la intervenció de conservació - restauració del retaule de la Mare de Déu del Roser, a càrrec del conservador de béns culturals Voravit Roonthiva. A continuació es va celebrar l'Eucaristia i per finalitzar hi va haver un petit pisolabis per a tothom.

Torà: comença el curs de català inicial

Redacció.- El passat mes d'octubre s'ha iniciat un nou curs de català inicial des del Consell Social de Torà, adreçat a la població estrangera immigrada. El curs tindrà una durada de 45 hores amb l'objectiu de donar continuïtat a les sessions introductòries que es van fer el mes de maç. En aquesta ocasió s'han inscrit 11 persones de diferents orígens: Ucraïna, Romania, Bulgària, Marroc i Senegal. Compta amb la col·laboració del Servei Comarcal de Català i l'Ajuntament del municipi.

Festa de Halloween de l'AMPA de Sanaüja

Maria Garganté.- La tarda de dissabte 1 de novembre la festa de *Halloween* va arribar a Sanaüja. Un gran nombre de nens i nenes van poder gaudir, amb les més variades disfresses, d'una festa que va ser un èxit, gràcies en part al fet que essent el cap de setmana de Tots Sants, van poder assistir-hi molts nens i nenes que estiu eugen habitualment a Sanaüja.

L'objectiu de la festa, organitzada per l'Associació de mares i pares de l'Escola de Sanaüja, era recaptar fons per renovar els lavabos de l'escola, que amb trenta anys de construcció estan en un estat molt precari. Els mateixos pares i mares de l'escola s'ofereixen voluntaris per pintar les parets de nou, però es precisa canviar piques, miralls, aixetes, sanitaris.... Tot plegat esperem que es pugui dur a terme gràcies a iniciatives com aquesta.

Alumnes de la UB visiten Torà

Redacció.- El dia 31 d'octubre, una seixantena d'alumnes de Geografia de la Universitat de Barcelona (UB) van visitar el municipi de Torà, concretament, el conjunt arquitectònic de Vallferosa, el nucli antic i la Casa de la Vila. Els alumnes van ser rebuts per l'alcaldeessa, Mercè Valls, a la sala d'actes de l'Ajuntament, on se'ls hi va explicar totes les característiques del municipi a nivell geogràfic, d'ubicació, configuració (nuclis agregats), serveis i d'on ens venen donats. Alhora es va parlar de la propera consulta de possible canvi d'adscripció comarcal. Els estudiants van incloure el municipi de Torà, dins les activitats del curs per conèixer el territori i la seva gent.

Els inventaris del patrimoni a Internet

Fermi Manteca.- L'inventari del patrimoni dels nostres pobles que està elaborant i publicant la Fundació Jordi Cases i Llebot, ja té la seva presència a Internet a través del portal RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert), on es poden consultar articles i textos de revistes i publicacions de caire científic, cultural i erudites catalanes.

A través a l'adreça www.raco.cat és accessible la lectura en pdf dels inventaris publicats fins ara: Sanaüja, Torà, Ivorra, Estaràs, Massoteres, Torrefeta i Florejacs i Guissona.

La Fundació Jordi Cases pretén estudiar i publicar tot el patrimoni de la comarca, en la col·lecció "Inventari del patrimoni arqueològic, arquitectònic i artístic de la Segarra". En l'actualitat treballa en els inventaris de Cervera, Granyena i Tarroja.

Celebració dels 65 anys a Torà

Jaume Mas.- El dia 19 d'octubre vam celebrar a Torà el 65è aniversari dels nascuts l'any 1949. Aquesta és la quarta vegada que ens reunim després d'haver-nos trobat en complir els 50, 55 i 60 anys. El punt de trobada va ser davant de l'Ajuntament i assistint, seguidament, a la missa de la parròquia oficiada pel rector Mn. Fermi Manteca el qual va tenir unes paraules dirigides a nosaltres envers a aquesta celebració. Al sortir de missa, i a la plaça de la font, es va fer la present fotografia de record.

Acte seguit, ens varen dirigir cap al restaurant on varem dinar i posteriorment vam ballar al so d'un teclista recordant altres temps de la nostra vida. La convivència durant el dinar entre nosaltres ens va fer reviure molts dels records passats.

Centre de recerca de la Fundació Castell de Sanaüja

Maria Garganté. - Des d'aquest prop passat estiu Sanaüja compta amb un nou espai cultural. Es tracta del flamant edifici construït gràcies al llegat de les germanes Rosa i Cecília Huguet, que en la seva idea inicial sempre han volgut que fos una contribució a la vida cultural de Sanaüja. L'edifici està previst per allotjar exposicions i com a nucli de divulgació del patrimoni cultural i natural de la vila. També esdevindrà la seu de l'escola de música de Sanaüja i un espai auditori per a concerts.

Les germanes Huguet també tenen la voluntat d'oferir l'espai a d'altres músics del territori. De moment, la passada festa major de Sanaüja ja hi va tenir lloc el primer Concert de Festa Major, que cada any organitzen, com a Associació recreativa i cultural, i que compta amb la participació de músics locals. (Vegeu més informació publicada al LLOBREGÓS núm 5 d'abril 2004; núm. 27 del gener 2008; núm 30 del juny 2008; núm 53 del juny 2012).

Massoteres: nova edició de "Buscatalents"

Dani Vidal. - L'Ajuntament de Massoteres, amb el suport del grup de joves del municipi, organitza la quarta edició del concurs de teatre amateur i monòlegs els propers dies 6 i 7 de desembre.

El concurs consta de dues categories: infantil i adult. La selecció dels grups anirà a càrrec d'una comissió formada per representants municipals i professionals de l'àmbit teatral. Un cop seleccionats els grups, es realitzarà el calendari d'actuacions, que tindran lloc durant els dies 6 i 7 de desembre.

Enguany s'amplien els premis per a la categoria d'adults. Per a les obres de teatre el primer premi està dotat amb la quantitat de 500 euros, el segon de 300 i el tercer de 200. I per als monologuistes, el primer premi és de 400 euros, el segon de 200 i el tercer de 100. La categoria infantil manté un premi únic: l'abonament per una trobada lúdica de grup al *Pitch & Put* de Massoteres.

Actes pro-consulta a Torà

Sílvia Peribáñez Cerveró. - Prèviament a la consulta del 9N hi va haver dos actes a càrrec de 2 diputats al Parlament de Catalunya, en Josep Cosconera d'ERC, exalcalde de Guissona, i na Violant Cervera de CiU, que està a la Comissió de Salut en el Parlament.

Aquestes xerrades i debats han contribuït a què els toranesos i les toraneses s'impliquin més en el procés consultiu (tot i que no és la consulta que tothom hagués desitjat, tombada pel Tribunal Constitucional) i entenguin i recolzin les raons a favor de la independència de Catalunya, tot esperant les eleccions plebiscitàries que decidiran el nostre més immediat futur com a poble.

Doble castanyada a Castellfolit

Redacció. - El dia 30 d'octubre els nens de l'escola van celebrar la festa de la castanyada. Ens vàrem reunir tots, nens i familiars, a ca l'Adela i els nens van representar un conte africà que va fer gaudir molt per l'espontaneïtat i frescor amb què actuaven. Després van rebre una visita molt especial, una castanyera que portava un cistell amb castanyes i moniatos i que va regalar un conte a cada nen. Com agraïment els nens li dedicar un poema de la tardor i unes cançons. Tot seguit van menjar els panellets que havien fet a l'escola.

Per acabar-ho d'arrodonir, a l'endemà totes les escoles de la ZER Vent d'Avall es van desplaçar a Castellfolit per compartir plegats la castanyada. També van poder jugar i relacionar-se entre els companys de les altres escoles, amb diferents jocs i un taller de construccions KAPLA que va resultar tot un èxit per l'espectacularitat de les figures realitzades.

Servei socioeducatiu a Torà

Fermi Manteca. - El passat mes de novembre, Torà va obrir les portes al Servei d'Intervenció Socioeducativa, promogut pel Consell Comarcal de la Segarra. Aquest és un servei social preventiu que atén les necessitats socioeducatives dels infants i adolescents que ho necessiten i també inclou la intervenció de suport i acompanyament, capacitat i tractament amb les seves famílies. El servei es presta al CEIP Sant Gil amb l'assistència de 15 nens i nenes.

La Segarra presenta una gran extensió territorial i baixa densitat demogràfica. Per això el model d'intervenció s'adreça de forma preferent i continuada a les poblacions de Cervera, Guissona, Sant Guim de Freixenet i Torà i amb intervencions de

caràcter puntual a altres municipis comarcals. La persona dinamitzadora del servei és un educador social que rep reforç per part de les educadores socials del Consell Comarcal.

Fontanet estrena els Goigs de Sant Miquel

Fermi Manteca. - Amb motiu de la Festa Major de Fontanet, el dissabte dia 27 de setembre, va tenir lloc l'aplec en aquesta antiga parròquia, actualment agregada a la de Torà. Una quarantena de persones s'hi van donar cita per celebrar la missa en honor de Sant Miquel, patró del lloc, i beneir els panets que es van repartir entre tots els presents.

enguany la festa va tenir un caràcter especial, ja que es van estrenar els Goigs de Sant Miquel. La lletra és la tradicional, però la música s'havia perdut i ara, la professora de música Maria Ugarte, de Torà, n'ha compost una de molt bonica que es va cantar per primera vegada, acompanyats al violí per la mateixa compositora.

Festa Major de Vicfred

Josep Verdés.- Vicfred és un dels darrers pobles del Llobregós que celebra la seva Festa Major. Cada any el primer cap de setmana d'octubre el poble es vesteix de gala per celebrar una festa que atrau els veïns de bona part de la comarca que es donen cita per acabar d'aprofitar els últims compasos de les festes en un estiu que s'ha allargat enguany més enllà de l'acostumat.

El dissabte, després d'engalanar el poble i fer repicar les campanes, es va fer la tercera caminada popular fins al Pou de Madern i al vespre l'esperat concert de rock. El diumenge durant la missa es va beneir, com és costum, la coca que després va ser repartida a la plaça. La tarda es va omplir de bitlles i unlluït ball de fi de festa.

Excursió de la Molsosa a l'Empordà

Ferran Miquel.- El dia 20 de setembre una quarantena de veïns de la Molsosa van fer una excursió organitzada per l'ajuntament a l'Estartit, les illes Medes i Castelló d'Empúries. Després d'una breu visita a la zona turística propera al port van visitar les illes Medes, l'arxipèlag que té una superfície total de 21,5 ha i està format per set illots. Un conjunt d'extraordinari valor biològic i ecològic per la varietat d'espècies i ambients.

Després del dinar a Roses es van desplaçar a

Castelló d'Empúries, que té una basilica espectacular que, segons l'escriptor Josep Pla, és el monument arquitectònic més important de l'Empordà després de la catedral de Girona. Aquesta basilica, dedicada a Santa Maria, conté les sepultures d'alguns membres de la família dels comtes d'Empúries.

En definitiva una jornada plena de lleure, cultura i convivència que va deixar ganes de repetir en una altra ocasió no llunyana a tots els assistents.

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS
Prats Serrat
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
TRANSPORT ESCOLAR
GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT
C/ Calaf, Nau 2 - 25750, Torà, LLEIDA
Tels: 973 473 590 - Fax: 973 473 807
e-mail: info@autocarspratserrat.com
web: www.autocarspratserrat.com

Hostal de Pinós
973 473 062 - 687 528 057
Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós
www.restaurantdepinos.com
(Dimarts tancat, excepte festius)

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTES

JORDI VILAR, S.L

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Av. de Solsona, 22
Tel 973 473 100
25750 TORÀ

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 - C/ Isidre Vilaró, 14 - **08280 CALAF** (BCN) - Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Fierrez
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34
Fax: 973 47 30 14
Mòbil: 687 50 37 30

RÀDIO
altiplà
107.2 FM
LA MUNICIPAL DE L'ALTA ANOIA

El poble de Sant Serni es reuneix amb l'Ajuntament

Redacció.- Els veïns del poble de Sant Serni, agregat de Torà, es va trobar amb l'alcaldeessa Mercè Valls, i el tinent d'alcalde, Josep M. Alsina, a fi d'efectuar una reunió de treball per tractar els temes d'interès d'aquest lloc. Després de fer un repàs exhaustiu de les actuacions que s'han portat a terme, es van afrontar les qüestions que estan pendents de realitzar, com ara el futur de l'edifici de les escoles municipals del nucli de Sant Serni, l'estat de l'església, el cementiri, la millora dels camins i de diferents accessos. A la reunió que va tenir lloc a les dependències municipals de Torà, es va acordar que moltes de les actuacions pendents es portaran a terme en els propers mesos.

Aquesta trobada forma part de les reunions periòdiques que l'equip del govern municipal manté amb els veïns del nuclis agregats.

Castanyada a Ivorra

Dolors Simon.- Al local social d'Ivorra van celebrar la castanyada amb una ambientació feta pel Carlos i la Eugenia, acurada, imaginativa i molt bonica. Van sopar i per postres panellets, castanyes i moniats com mana la tradició. En acabar es va sortejar una caixa de vi entre tots els assistents i els petits van trencar una pinyata plena de globus, xuxes i joguines. Una festa en la que tots van quedar contents.

Castanyada a Vicfred

Josep Verdés.- Aquest any la festa de la castanyada que es fa al municipi de Sant Guim de la Plana es va fer al local social de Vicfred ja que cada any es fa en un poble dels tres que formen el municipi. Un total de 90 veïns es van reunir al voltant de la taula per compartir un bon menú i uns boníssims i gustosos panellets i unes ben torrades castanyes, i com no podia ser d'una altra manera, tot regat amb una bona barreja de mistela i aiguardent. La tradicional vetllada va transcorre d'una manera molt distesa i amb molta xerrameca.

SANAÜJA: NOVA IMATGE DE LA MARE DE DÉU

La nova imatge de Santa Maria de la Plaça, perduda durant la Guerra Civil, ha estat dissenyada i feta per voluntaris de Sanaüja, per ser restituïda al seu lloc de la façana de l'església parroquial

Maria Garganté.- Recordo com la meua àvia m'explicava que, durant la guerra, van fer caure la monumental marededéu de pedra que senyorejava la façana de l'església. Deia que encara tenia ben present el terrabastall violent i sobtat de l'escultura en caure al terra, al mig de la plaça. Els trossos en què va partir-se la imatge van dispersar-se de tal manera que només se n'ha tingut notícia de dos fragments. Un d'aquests el va conservar el sana-

üjenc Josep Torra, paleta i picapedrer jubilat. De les converses d'aquest amb el paleta sanaüjenc i també jubilat Joan Jounou va nèixer la idea de fer una imatge que substituís la marededéu desapareguda. Al projecte engrescador s'hi afegiren Josep Solanelles, Rafael Cinca, Màxim Beltran i Josep M. Pubill, artista de Molins de Rei i vinculat a Sanaüja, que fou l'encarregat de fer un model en fang que hauria de servir com a punt de partida per a l'escul-

La nova escultura té una alçada d'1,80 metres i un pes de 760 quilos.

Fotografia antiga de la façana de l'església parroquial on es pot apreciar la primitiva imatge de la Mare de Déu

tura de pedra. Aquesta es faria a partir d'un gran bloc trobat en les immediacions del poble i a partir del dibuix també de Pubill, fet a escala i a partir del model de fang.

Hi han treballat tots plegats de manera entusiasta i voluntària durant un any, sota la direcció del Joan Jounou, tenint com a resultat una peça d'una Verge amb el Nen d'un metre vuitanta d'alçada i 760 quilos de pes. L'escultura fou presentada a la

feligresia el dia nou de setembre, durant la Festa Major de Sanaüja, i ara només resta pendent el permís de la Generalitat per tal que l'obra pugui ser col·locada finalment a la fornícula de la façana de l'església, que ja fa 78 anys que és buida i que ben aviat tornarà a veure, gràcies a la iniciativa i implicació d'aquests sanaüjencs, restituïda la imatge de "Santa Maria de la Plaça".

ENTREVISTA A M. ROSA ARGERICH

MESTRA JUBILADA DE SANAÜJA

Parlar de la M. Rosa Argerich i Abellana per mi és parlar de la "senyoreta M. Rosa", no obstant va ser la meua primera mestra durant els anys de primària. Era quan anar a col·legi no m'agradava (suposo que pel simple fet de l'obligació que suposava) però les cançons de la "senyoreta", els dibuixos que em deixava fer, la seva lletra encara ara impecable i la seva ca-

lidesa ho feien tot més agradable. En quaranta anys de trajectòria com a docent, som molts els sanaüjencs que la recordem d'una manera entranyable, però que a més tenim la sort de poder-la saludar com si el temps no hagués passat, perquè ella es conserva d'una manera envejable i es manté fidel al seu estil de vida, casa seva i al seu poble.

Autora ja d'un llibre que duia per títol *Sanaüja vista per M. Rosa Argerich*, que edità en motiu de la seva jubilació, ara i quinze anys més tard torna a sorprendre'ns amb un altre llibre que es diu *Paraules que no s'emportarà el vent*. A la portada, dissenyada pel sanaüjenc Jordi Bibià, hi apareix un dibuix que la representa a ella amb els seus pares i les seves germanes, en el marc de la merceria que tenien. Em rep a casa seva, que apareix pintada al quadre de la fotografia que il·lustra l'entrevista. Un racó d'història de la plaça de Sanaüja i una casa antiga que ella cuida amb sensibilitat i respecte, guardant la memòria dels avantpassats i també la memòria del poble.

Expliqui'm el perquè d'aquest llibre.

Vaig decidir fer-lo en motiu dels meus vuitanta anys, que són ja una edat però a la que tinc la sort d'haver arribat amb salut, per la qual cosa en dono gràcies. També tenia ganes de fer un llibre simpàtic, fàcil de llegir, més encara davant l'allau de notícies negatives i de l'ambient de pessimisme general. És un llibre de refranys, anècdotes del poble, recopilació dels oficis que hi havia. També és el resultat d'anys de recollir aquesta memòria oral on

també hi caben els refranys i les frases fetes, algunes de les quals només les he sentit aquí. A casa teniem la botiga i s'hi feia molta vida, i jo sempre em fixava en el que deia la gent, sovint era molt enginyosa. Recordo una anècdota d'una dona molt eixerida i que freqüentava molt la botiga. Un dia anava dient "me'n vaig, me'n vaig" i una altra que també hi era li diu: "si te'n vas, t'hauré de posar un tap...". I ella li respon amb tota la gràcia: "D'on me'n vaig me n'aprofito, i el teu tap no el necessito!".

D'on li ve l'afició d'escriure?

Sempre m'ha agradat. De petita ja volia ser mestra i m'agradava molt la interpretació. Sovint fèiem teatre amb les monges i recordo una obra que es deia *Amor y sacrificio*, on hi havia un paper que em van adjudicar i em van dir: "aquest paper el va fer una noia que ara és mestra". Aleshores jo vaig pensar: "doncs jo també ho seré!". Des de fa molts anys, a més, escric cada dia a la nit, de deu a dotze. És una disciplina que porto i que m'agrada.

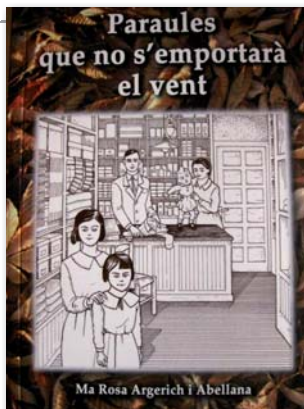
Vostè tenia clar que volia ser mestra, però des de Sanaüja no ho tenia fàcil. Faci'ns cinc cèntims de quina va ser la seva trajectòria.

Vaig haver de combinar els estudis amb la feina a la botiga i per descomptat que no hauria pogut pas estudiar si no hagués estat pel Sr. Valls. Ell va ser una eminència i un mestre fora de sèrie. Vam ser diversos els que vam poder estudiar gràcies a què era ell qui ens preparava des d'aquí a Sanaüja mateix, i després anàvem a examinar-nos a Lleida. A casa no ens podíem pas permetre la matrícula de tot un curs a la Universitat i fins i tot coneixíem noies que a l'època, malgrat viure a Lleida, anaven només com a oients a "la Normal" i després s'examinaven per lliure. Aquí el Sr. Valls ja començava la jornada a la matinada. Ens feia classe als que preparàvem magisteri o comerç de set a nou del matí, abans de començar les classes normals amb els altres nens. I hi tornàvem també al vespre. De vegades eren les dotze de la nit i el Sr. Valls encara era a l'escola... Quan vaig acabar la carrera vaig estar tres mesos a Torrefeta, mentre que després em van enviar a Peramola de manera provisional. També vaig estar un

curs a Ribelles i llavors, l'any 1960, ja vaig arribar a Sanaüja, on m'hi vaig quedar fins a la jubilació. Vaig viure canvis importants, com tot el tema del reciclatge de català, que va ser bastant dur pels qui havíem estudiat durant el franquisme i tot això ens venia de nou. Però tot va valdre la pena i en guardo un gran record dels anys dedicats a l'ofici.

Amb quaranta anys de mestra a Sanaüja, ara ja en porta quinze com a jubilada. Sempre ha viscut a casa seva, a un extrem de la plaça Major i ben en contacte amb el batec del poble i precisament al llibre parla dels oficis que hi havia abans i que ara ja s'han perdut. Com ha vist evolucionar el poble i també l'escola, amb tants anys?

Doncs malgrat el que alguns puguin pensar, jo l'he vist evolucionar en positiu. Pel que fa a l'escola, no hi ha color quan penso en les condicions en les que treballàvem quan vaig començar a dedicar-m'hi. Jo em cuidava de la classe de les nenes i el Sr. Valls, el meu antic mestre, encara estava a càrrec de la classe dels nois i havíem de compartir fins i tot el diccionari! Només en teníem un i havíem d'anar amunt i avall (perquè les classes estaven

en pisos diferents) quan el necessitàvem. També recordo l'època en què els americans havien distribuït llet en pols per les escoles i cada dia l'havíem de preparar per donar-la als nens i nenes. Quan penso l'any amb què alguns nens esperaven beure aquella llet i menjar també la mica de formatge que donaven, vol dir que hi havia més pobresa de la que ens pensem. Sí que al poble hi havia més botigues que ara, més oficis, més gent, però també menys recursos i oportunitats. Ara la gent viu més bé i l'escola també ha avançat molt. Jo sempre vull ser optimista i creure en el futur.

I tal com estan les coses, una bona dosi d'optimisme sempre és necessària. I el seu llibre, un bon motiu per arrencar-nos un somriure. Moltes gràcies i enhorabona, "Senyoreta"!

Maria Garganté Llanes

"la Caixa"

Torà

Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà
Tel. 973 46 40 20
Fax 973 47 38 15
e-mail: oficina.4378@lacaixa.es

**Taller SANTI
SANAÜJA**

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

L'ALEGRIA QUE ENS HEM GUANYAT

BIOSCA

“Qui digui que més de dos milions de persones anant a votar són quatre gats no entén res de números, ni de persones, ni de gats!”

Maria Garganté. - He tardat més del que voldria a escriure quatre ratlles sobre el 9-N. Em passa una mica com quan visites un lloc molt bonic i vols fer-ne fotos, però després te n'adones que les fotos que has fet no han captat la intensitat de la bellesa del que has vist en directe. Doncs ara em passa el mateix. Que qualsevol “foto” o línia que pugui escriure es quedarà curta del que va ser i va representar per a molta gent el diumenge 9 de novembre de 2014.

Durant la setmana ja pres- sentiem l'emoció del moment i, esperonats per l'anunci del “Votaré per tu”, molts recordàvem aquelles persones que ja no hi són, però que formen les baules imprescindibles

RESULTATS 9N A LA VALL DEL LLOBREGÓS

	SI+SI	SI+NO	SI+blanc	NO	BLANC	ALTRES	TOTAL
BIOSCA	85	5	2	2	1	4	99
CALONGE	107	3	1	3	3	1	118
CASTELLFOLLIT	109	9		2			120
IVORRA	77		1				78
MASSOTERES	81	4		2		4	91
MOLSOSA	59	2	1	3	1	1	67
PINÓS	134	11	2			1	148
SANAÜJA	213	9	2	3	1	5	233
TORA	605	27	11	6	2	20	671
VICFRED (SANT GUIM)	100	1	1				102
TOTAL	1.570	71	21	21	8	36	1.727
%	90,91	4,11	1,22	1,22	0,46	2,08	100,00

9-N

PINÓS

LA MOLSOSA

IVORRA

de la cadena que ens ha fet persistir com a poble. Particularment, jo evocava una persona que no vaig conèixer i que era la meua besàvia materna. Havia nascut a l'hostal de Sant Magí de la Brufaganya i va casar-se a Tornabous. No sabia castellà i no entenia de res als soldats que per la guerra passaven pel poble, exhausts i famolencs, però ella sempre els donava el poc menjar que tenia...

Ho feia pensant en els tres fills que tenia també a la guerra, fora de casa, perquè si ells es trobaven en la mateixa situació, hi hagués almenys un cor generós que els pogués socórrer. Per això li era igual que no entengués ni una paraula del que li deien aquells nois. Va haver de tirar endavant sola molt temps, amb el marit

i els fills a la presó i era molt gran quan va veure el mar per primera vegada. Jo volia votar per ella i tota la gent senzilla però ferma i amb un gran sentit de la dignitat, que amb tremendíssim esforç van aguantar el que avui són els nostres pobles i les nostres cases. També la Sílvia deia que votaria pels seus besavis materns, "en Pere Oliva (pagés i margener) i la Teresa Saball, fills de Gospi i de Queràs. Per a ells, perquè en plena guerra civil i amb dues filles jovenetes anaven al tros i amagaven els llegums en un marge perquè els soldats no els prenguessin el poc que tenien".

I arribat el gran dia –festiu, alegre, emocionant, indescriptible...– que tots els pobles del Llobregós vam superar amb escriure l'expectativa de vot que teníem al

CASTELLFOLLIT DE RIUBREGÓS

MASSOTERES

L'ALEGRIA QUE ENS HEM GUANYAT

principi, gràcies en part a què aquesta gent gran, de la que sovint en diem que són tan conservadors i que pensàvem que no sortirien de casa per anar a votar, van fer-ho abundantament –malgrat les xacres de tot tipus–, sense por i amb la generositat de saber que la seva aposta era pel futur.

No en sabia dir res més, perquè l'emoció encara em pot. Ni sé que passarà a partir d'ara –atents com haurem d'estar, això sí, als esdeveniments i al ritme accelerat de la història que s'escriu davant nostre. Però com vaig llegir en algun lloc, "ens hem guanyat el dret a l'alegria" i qui digui que més de dos milions de persones anant a votar són quatre gats "no entén res de números, ni de persones, ni de gats!".

TORÀ

CALONGE DE SEGARRA

SANT GUIM DE LA PLANA

SANAGUA

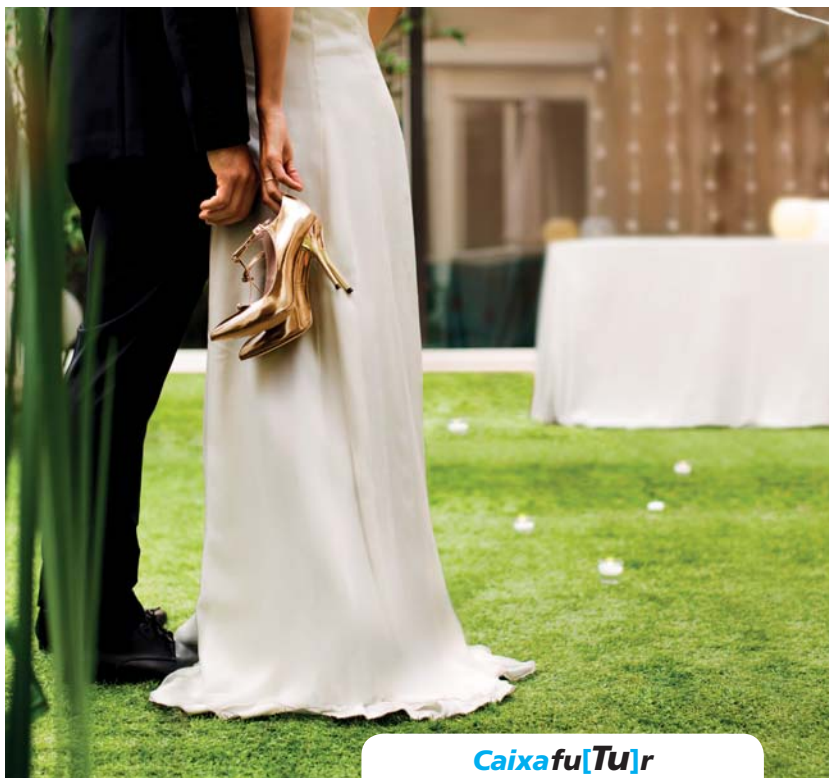
Pinsos **BAGÀ**, s.a.

Oficines: Plaça La Creu, s/n
25750 - Torà
Tel. 973 473 011 Fax 973 473 358

Llobregós
informatiu

No saps què
regalar per
NADAL?

Regala una
subscripció

Caixafu**[Tu]**r

[Tu] ets l'Estrella

I a la jubilació, quant temps hi has dedicat?

El casament, 1 any de planificació i 12 hores de celebració. El festival dels nens, 9 mesos d'assajos i 3 minuts d'actuació. I a la jubilació, quant temps hi has dedicat?

Et presentem **Caixafutur**, perquè la comencis a preparar des d'avui mateix. A més, amb el nou Compte Futur podràs estalviar de manera còmoda i senzilla.

Més informació, en qualsevol oficina de "la Caixa" o a www.laCaixa.cat

El Compte Futur és un Pla Individual d'Estalvi Sistemàtic - PIES, assegurança de vida-estalvi, de l'entitat asseguradora VidaCaixa, SA d'Assegurances i Reassegurances. CaixaBank, SA, operador de bancassegurances exclusiu de VidaCaixa, SA d'Assegurances i Reassegurances i autoritzat de SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances, i inscrit en el Registre de Mediadors de la DGAFP amb el codi C0611A08663619. NRI: 1067-2014/05504.

Patrocinador de l'Equip
Olímpic Espanyol

Millor Banc en Innovació
Tecnològica 2013 i 2014

Banc més Innovador
del Mèx 2013
Millor Innovació en
Productes i Serveis 2013

Banc de
l'Any a
Espanya 2013

L'ASMA INFANTIL ES POT PREVENIR?

El tabac i l'exposició a la contaminació durant l'embaràs són dos dels principals factors de risc prenats per al desenvolupament d'asma i al·lèrgies durant la infància. Així ho conclou una revisió d'estudis realitzada per la Societat Espanyola d'Immunologia Clínica, Al·lèrgologia i Asma Pediàtrica (SEICAP), que recomana seguir una dieta saludable, reduir l'estrès i evitar l'exposició a la contaminació del trànsit, sobretot en hora punta, durant la gestació per evitar l'aparició de malalties al·lèrgiques en nens. Un estudi multicèntric espanyol a la revista *Thorax*, confirma que l'exposició prenatal a la contaminació de l'aire relacionada amb el trànsit pot donar lloc a un dèficit de la funció pulmonar a llarg termini en l'edat preescolar.

S'ha demostrat que els fills de mares exposades a partícules dièsel en la gestació tenen una funció pulmonar baixa als 10 anys. A més, fumar durant l'embaràs pot multiplicar per dos, o fins i tot per tres, les probabilitats de desenvolupar asma durant la infància. No obstant això, entre el 10 i el 35% de les dones embarassades de tot el món fumen, segons un altre estudi publicat a la revista *Expert Opinion on Drug Safety*. Els experts assenyalen la importància de conscienciar les

mares de tots els problemes, sobretot a nivell respiratori, que poden ocasionar al seu fill si fumen durant la gestació. És el factor de risc més important i, a la vegada, un dels més fàcils de modificar.

El tabac és tan perjudicial que, encara que la mare no fumi, també es pot veure perjudicat el nen si aquesta s'exposa al fum durant els nou mesos de gestació. Una altra investigació sueca publicada a la revista *Pediatrics* conclou que l'exposició al fum aliè del tabac, tant en l'úter com durant la infància, s'associa amb un risc elevat de desenvolupament de la malaltia al·lèrgica fins als 16 anys d'edat. L'excés de risc per a l'asma i la rinitis s'observa sobretot en la primera infància, mentre que el d'èczema en edats posteriors.

El 12% de la població infantil en edat escolar pateix asma i entre 800.000 i un milió de nens té algun tipus d'al·lèrgia, segons la SEICAP. Aquestes xifres semblen anar en augment, tot i que la tendència no és igual a tot arreu. Les possibilitats són altes si hi ha predisposició genètica. De fet, es dupliquen en el cas de l'asma si els pares són asmàtics, asseguren els experts. No obstant això, els especialistes destaquen que, tot i que hi hagi aquest factor hereditari, el desenvolupament d'al·lèrgies pot evitar-se en part si es modifiquen certs hàbits tant en l'embaràs com durant la infància del nen.

Un altre factor que pot interferir en la salut infantil és l'alimentació durant l'embaràs. S'ha comprovat que la dieta mediterrània és un factor protector enfront de l'asma. És molt important que la mare tingui una alimentació adequada que inclogui tots els grups de nutrients, amb les restriccions pròpies del seu estat. Una investigació australiana publicada a la revista *Nutrition* destaca com els aliments amb més risc de desenvolupar malalties al·lèrgiques durant la infància si els pren la mare durant l'embaràs són els olis vegetals, la margarina, les nous i el menjar ràpid. Finalment, els pediatres al·lèrgòlegs, també adverteixen que és important que la mare no tingui estrès durant l'embaràs, ja que s'ha comprovat també que, sobretot si hi ha predisposició genètica, és molt més fàcil desenvolupar asma.

Sílvia Porta i Simó

APRENDRE A CASA

- Podem treballar l'ATENCIÓ i la CONCENTRACIÓ a casa? - Sí, sí! Fins i tot pot ser divertit!

Avui us proposo una activitat perquè els nostres fills (i aquell que vulgui) puguin millorar els seus hàbits d'atenció, percepció i concentració tan necessaris per assolir la constància en el treball i l'estalvi d'energia en els esforços intel·lectuals.

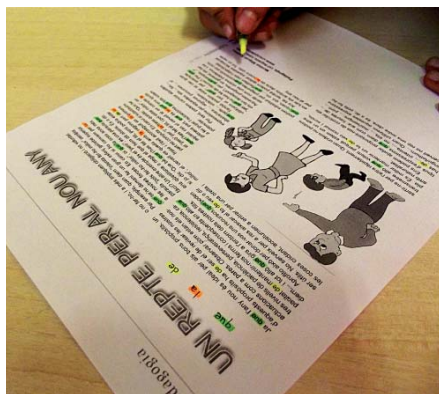
Necessitem un diari vell, revista, suplement... (segons la lletra) o una sopa de lletres no resolta, retoladors de varis colors vistosos (els fluorescents per subratllar són ideals i millor els que són prims com un bolígraf).

Ara que ja tenim el material triarem un article amb la lletra més o menys gran segons l'edat. Després amb un retolador escrivim la paraula o sil·laba que es vol localitzar en el text i que intuïm que apareixerà varies vegades. Quan ja ho hem assenyalat es tracta d'anar passant amb el retolador per sobre del text seguint el moviment dels ulls com si llegíssim però sense llegir i encerclant la paraula o sil·laba quan la trobem i així fins al final.

Amb un retolador de diferent color podem escriure una altra paraula o sil·laba i, a buscar-la!

Es poden proposar les paraules, sil·labes o lletres que més sovint surten a les faltes d'ortografia (va/ha/ que/paraules que comencen per h, o que continguin b/v...) o simplement els nexes (a, la, de, el, però,...). També es poden buscar sil·labes (que, qui, gue, gui, rr, ...)

És important que sigui un treball constant (cada "X" dies i si pot ser a la mateixa hora). Que cuidem la postura corporal (ben asseguts, la mà que no escriu

aguanta el full mentre l'altre va marcant la paraula proposada). I si treballem amb sopes de lletres és el mateix però només marcant una lletra.

Finalment no ens deixem de posar-hi la paciència i el bon sentit de l'humor per aconseguir una activitat lúdica sense perdre efectivitat.

Montse Miquel Andreu

Pedagoga col·legiada núm. 0969

www.info@uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

TORRA
CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.
C/ Palauet, s/n
25700 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

TREBALLEM I REFORCEM
Continguts de primària i ESO.
Comprensió i expressió oral i escrita.
Lectura, ortografia i matemàtiques.
Atenció i concentració.
Autoestima i seguretat.
Classes puntuals.

ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA I PERSONALITZADA
ORIENTACIÓ PEDAGÒGICA FAMILIAR
Pautes de millora en el comportament i recursos per potenciar els hàbits i l'autonomia personals.

I ARA TAMBÉ PER INTERNET:
www.uncopdema.cat

Plaça de la Plana, 2 Baixos
25210 Guissona - Tel. 646 732 422

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Calomanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

SERVEI INTEGRAL DE
JARDINERIA
Torà (Lleida)

El jardiner de Torà

658 55 03 76
www.eljardinerdetora.com
eljardinerdetora@hotmail.com

**Gimnàs
TORÀ**

Us ofereix:

- loga
- Aeròbic
- Manteniment
- Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

**GESTORIA
ASSEGURANCES** **LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS**

www.llobregos.info

 **EXCAVACIONS
DUOCASTELLA S.L.**

Castellat - 08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)
Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
www.excavacionsduocastella.com
e-mail: calmarquet@calmarquet.net

MAQUINARIA AGRÍCOLA

UN VIATGE PELS COGNOMS DELS MEUS VEÏNS

Antonio Teruel García
lbi (l'Alcoià, Alacant)

FOTO: JORDI SIMON

Redacció.- El periodista Antonio Teruel, periodista del diari "Información" d'Alacant, ens va visitar mesos enrere cercant els pobles que van donar origen a molts cognoms de famílies d'Alacant i de tot el País Valencià. Va ser una visita profitosa i ell mateix ens explica les seves impressions i com va veure el present i el futur de la Vall del Llobregós. A la fotografia el veiem al mig del Fermí Manteca i del Miquel Parramon, a la porta de l'església de Torà. Li agraïm moltíssim aquesta aportació.

Vaig descobrir aquest estiu del 2014 la Vall del Llobregós, mogut per una barreja d'interessos professionals i personals. Des de feia molt de temps coneixia la coincidència d'un gran nombre de topònims de les comarques lleidatanes amb cognoms presents amb més o menys profusió a tot el País Valencià, i més en particular en la seua meitat sud. El tema em despertava una inquietud periodística fins a ben punt lògica, però també des d'un punt de vista personal. Els meus cognoms no són d'origen lleidatà, però em produïa molta curiositat veure com els apellatius de moltes persones del meu voltant es corresponien amb localitats situades a centenars de quilòmetres. No en trobava cap altra possible explicació que l'efecte de les repoblacions de l'antic Regne de València durant l'època

**La coincidència del nom
d'un indret amb el
cognom d'una persona pot
ser el punt de partida d'un
vincle sentimental intens
alimentat pel descobriment
d'una terra que en certa
forma esdevé pròpia**

medieval, tot i que només aquesta idea ja em semblava per si sola una raó de pes; no havia de ser casualitat que el dialecte occidental del català s'hagués pogut estendre fins a gairebé 500 quilòmetres al sud.

Pensava també en si els valencians –i més en concret, alacantins– que porten cognoms com Ivorra, Amorós, Verdú, Ivars, Agulló, Torregrossa, Pons, Alberola, Segarra, Noguera i tants altres que

es corresponen amb topònims lleidatans sabrien de l'existència d'aquests indrets, i com se sentirien en el moment de conèixer-los de primera mà. Sospitava –i ho sospite encara– que, per a la majoria d'ells, la sensació seria similar a la que tinc cada vegada que visite Terol (des de la primera, al 2003, n'he repetit en múltiples ocasions): trobar-se una mica com a casa, encara que

UN VIATGE PELS COGNOMS...

FOTO: A. TERUEL

Torà des de l'Aguda. Al fons a la dreta es divisa Ivorra

la relació familiar amb el lloc en qüestió siga nul·la. La coincidència del nom d'un indret amb el cognom d'una persona pot ser el punt de partida d'un vincle sentimental intens, mogut per la curiositat i, si l'experiència de la visita és grata, alimentat pel descobriment d'una terra que en certa forma esdevé pròpia.

Des del meu treball com a redactor del diari alacantí *Información* vaig tractar per primera vegada a principis del 2007 el tema dels *cognoms toponímics* d'origen lleidatà presents als pobles i ciutats de les comarques d'Alacant. Les dades oferides per l'Institut Nacional d'Estadística eren molt esclaridores: més de 8.000 persones amb el cognom Verdú, altres 7.000 amb Amorós, 6.000 més amb Agulló i Torregrossa, vora 5.000 amb la suma d'Ivars i Ibars, i d'Ivorra i

Iborra... La llista era ben llarga. El tema va tenir bona acollida al diari, però tot i així vaig pensar que mereixia una atenció més àmplia, i que en el moment en què em fóra possible el tractaria amb més profunditat. Aquesta ocasió, tanmateix, no es al 30 de desembre del fi vaig publicar al diari el *ancestros ilerdenses de Alicante* (veure QR),

Més de 75.000 alacantins i alacantines –vora un 4% de la població de la província– porten com a cognom un topònim lleidatà

com més de 75.000 alacantins i alacantines –vora un 4% de la població de la província– porten com a cognom un topònim lleidatà. Al text també es destacava l'existència de més de 60 apel·latius que es corresponen amb indrets del Ponent català, sobretot de la Segarra, l'Urgell i la Noguera. Un mapa il·lustrava el text, amb una ubicació aproximada dels topònims-cognoms més significatius.

Aquest darrer reportatge em va permetre establir contacte amb persones com Albert Turull i Fermí Manteca, que em van ajudar a comprendre un poc més el perquè de la proliferació de cognoms d'origen lleidatà al sud del País Valencià, i també quin grau de coneixement hi ha del tema en la actualitat en aquestes terres. A més, l'article va tenir una notable repercussió a través d'internet i les xarxes socials: va romandre una setmana com a notícia més vista en la web del diari, *www.informacion.es*, i s'ha arribat a compartir vora 2.400 vegades en Facebook. Així mateix, em va sorprendre molt gratament rebre felicitacions per l'article des de terres lleidatanes a través del meu compte de Twitter, que em van donar una prova fefaent que el tema hi havia tingut bona acollida. Entre altres, això em va perme-

**“ Volia veure de prop com són
Cervera, Amorós, Ivorra, Torà,
Biosca, Sanaüja i altres indrets
que han esdevingut apel·latius,
i gaudir visualment dels seus
atractius patrimonials i culturals ”**

tre entrar en contacte també amb Miquel Parramon, del Consell Comarcal de la Segarra, i, a través seu, conèixer alguns detalls més sobre aquesta comarca i els seus atractius.

Tot això em va decidir a dedicar una part de les meues vacances d'estiu a visitar la Segarra, inclosa la vall del Llobregós; a conèixer de primera mà alguns dels indrets que figuren com a cognom en els DNI de centenars de conveïns meus a l'ibi, i de milers de persones a les comarques d'Alacant i al País Valencià. Volia veure de prop com són Cervera, Amorós, Ivorra, Torà, Biosca, Sanaüja i altres indrets que han esdevingut apel·latius, i, a més de gaudir visualment dels seus atractius patrimonials i culturals, comprovar en primera instància si en aquests pobles se sap de

les connexions existents entre aquesta zona i l'antic Regne de València. I només que puc dir que l'experiència va ser infinitament grata.

En el cas concret dels pobles de la vall del Llobregós que vaig conèixer, de la mà de Fermí Manteca com a guia d'excepció, vaig quedar meravellat d'una arquitectura medieval que sembla ancorada en el temps, i d'uns paisatges que inspiren una tranquil·litat infinita i que, crec sincerament, són també un gran atractiu. Ivorra, Torà, Biosca i Sanaüja són pobles petits, sota la constant amenaça de l'envelliment i el despoblament, però que poden tenir en la promoció del seu patrimoni un important element de futur. És una tasca complicada, i molt probablement el turisme sempre requerirà del complement i el suport d'altres

FOTO: A. TERUEL

Un racó de Biosca

FOTO: A. TERUEL

Carrer d'Ivorra

UN VIATGE PELS COGNOMS...

FOTO: A. TERUEL

Plaça de Sanaüja

activitats econòmiques, però tot i així crec que la vall del Llobregós és un territori injustament massa desconegut. Tal i com diu el mateix eslògan turístic de Torà, el fet de ser tradicionalment una terra de pas ha tingut conseqüències positives pel que fa a les comunicacions, però ha estat negatiu en el sentit que molts dels qui hi ha passat no s'hi han detingut. Sincerament, penso que els qui no hi han fet una parada –més enllà de fer-ho per estirar un moment les cames, reomplir el dipòsit o anar al servei– no saben el que s'han perdut.

La posició enlairada d'Ivorra i la seua torre islàmica, els portals del nucli històric de Torà, les cases estes pel vessant de la muntanya de Biosca i elements destacables de Sanaüja com l'església, el pont i les restes del castell són alguns dels punts forts d'aquest

territori, juntament amb espais com els santuaris del Sant Dubte i l'Aguda i la torre de Vallferosa. El fet de no tenir massa població i no haver despuntat gaire en termes econòmics –amb l'excepció, potser, de Torà, per tractar-se d'un poble una mica més gran– segurament s'hauran vist sovint com un contratemps, però crec que aquesta circumstància pot interpretar-se ara com una oportunitat, ja que qui visita ara la vall del Llobregós pot comprovar de primera mà com són l'arquitectura i la cultura tradicionals, i com aquestes arrels encara es conserven vives.

En el cas dels centenars de persones que porten els cognoms Ivorra, Torà –la majoria segurament escriurien Torà–, Biosca i Sanahuja –la forma més freqüent en què apareix Sanaüja com a apellatiu–, descobrir aquests pobles pot suposar tota una experiència.

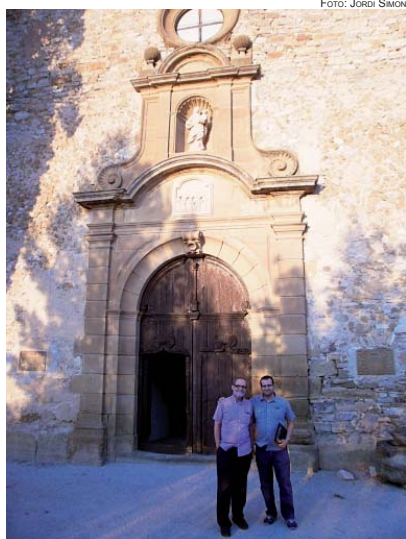

FOTO: JORDI SIMON

Fermí i Antonio davant del Sant Dubte

Torre i església de Vallferosa

“ **Vaig quedar meravellat d'una arquitectura medieval que sembla ancorada en el temps, i d'uns paisatges que inspiren una tranquil·litat infinita i que, crec sincerament, són també un gran atractiu** ”

És una forma de trobar connexions amb un altre lloc amb el qual potser no hi ha arrels familiars directes, però amb el qual, d'alguna manera, es pot sentir que hi ha un vincle molt intens. Visitar el poble que es porta com a cognom pot despertar la curiositat per saber més coses sobre la gent que l'habita, i establir-hi, ara sí, nexes molt més directes. És probable que la majoria dels alacantins que es diuen Ivorra d'apehlatiu ignoren que hi ha un poble homònim a 400 quilòmetres al nord d'on viuen, i on parlen d'una forma molt molt similar a com ho fan ells. Ara bé, és també molt probable que, si descobreixen l'existència d'aquest lloc, la curiositat els porte a visitar-lo en un moment donat, i a voler saber més coses d'ell i dels seus habitants.

Fermi Manteca em corroborava, durant la preparació del reportatge publicat al desembre del 2013,

aquesta hipòtesi, quan em contava com durant una Festa Major d'Ivorra s'hi va presentar tota una família amb el cognom Ivorra, procedent de la Nucia (a la Marina Baixa, al costat de Benidorm), que volia conèixer els seus orígens. Molt remots, això sí, però orígens al cap i a la fi. No deixa de ser aquesta una forma de buscar més dades sobre la pròpia identitat i, al mateix temps, de crear vincles personals que poden arribar a ser molt forts. En el meu cas particular, jo no em dic Ivorra, ni Torà, ni Biosca, ni Sanaüja, però la curiositat —en aquest cas, geogràfica i periodística— també m'ha donat la gran oportunitat de conèixer una terra que m'ha semblat sumament atractiva, i d'establir contacte amb algunes de les persones que l'habiten. Potser aquest és només l'inici del meu vincle personal amb la vall del Llobregós.

FOTO: A. TERUEL

FOTO: A. TERUEL

Sanaüja des del pont

ELS JUTGES DE PAU DEL LLOBREGÓS

“En cada municipi hi haurà un tribunal o més, segons la importància d’aquell, nombrats directament per lo poble y encarregats d’entendre en la correcció de les faltes, judicis verbals de petita quantia i actes de conciliació.”
(Art. 92 del projecte de Constitució de 1883)

Sílvia Peribáñez Cerveró.- Des de la revista “Llobregós Informatiu” volem acostar la figura, un xic desconeguda, del jutge o jutgessa de pau als nostres lectors i lectores. Per aquesta raó hem parlat amb cadascun d’ells i elles i us hem fet un petit resum del que són les seves funcions i les seves competències i, així, poder valorar la seva importància en cada municipi i tenir en compte la seva feina. També us els presentem i sabrem quants anys fa que exerceixen com a jutges o jutgesses en cadascun dels nostres pobles.

Un jutge o jutgessa de pau és una persona escollida per l’Ajuntament del municipi que exerceix les funcions jurisdiccionals corresponents al Jutjat de Pau per un període de quatre anys. El jutjat de pau és un òrgan unipersonal que només té jurisdicció al terme municipal corresponent.

El jutge o jutgessa de pau cal que sigui major d’edat, amb nacionalitat espanyola i que no estigui incapacitat/da per a l’exercici de les funcions jurisdiccionals ni presenti cap incompatibilitat amb aquest càrrec.

Ser jutge o jutgessa de pau no és incompatible amb les activitats professionals de cadascú i no cal que siguin persones professionals del dret ni pertànyer a la carrera judicial.

Una persona és nomenada jutge o jutgessa de pau gràcies a la seva trajectòria i al seu tarannà que han demostrat en una població. Són persones que compleixen, tradicionalment una funció “d’home bo”.

Jutge de Pau de Biosca

Joan Viles París

26 anys en el càrrec

Una persona és nomenada jutge o jutgessa de pau gràcies a la seva trajectòria i al seu tarannà que han demostrat en una població

Jutge de Pau de Calonge de Segarra
Josep M. Guilella Pérez
4 anys en el càrrec

Jutge de Pau de Castellfollit de Riubregós
Antoni Vilà Brau
6 anys en el càrrec

Les competències

- **Jurisdicció civil:** Són competents en actes de conciliació i de comunicació i mitjans de prova corresponents.
- **Registre civil:** Porten els registres de naixements, casaments i defuncions. Celebren matrimonis civils.
- **Jurisdicció penal:** Coneixen els procediments penals i judicis per determinades faltes, com per exemple, destrosses en béns immobles públics i privats, maltractament d'animals, pertorbació lleu de l'ordre públic, esportiu i cultural, etc.
- **Auxili judicial:** Cooperen amb la resta de jutjats i tribunals.
- **Matèria electoral:** Són membres de la junta electoral de zona i recullen les actes de les meses electorals i les custodien.

Jutgessa de Pau d'Ivorra
Dolors Miramunt Tristany
5 anys en el càrrec

ELS JUTGES DE PAU DEL LLOBREGÓS

Jutge de Pau de Massoteres
Ramon Codina Raich
8 anys en el càrrec

Jutgessa de Pau de la Molsosa
Roser Gras Ribera
13 anys en el càrrec

Jutge de Pau de Pinós
Josep Oliva Davins
2 anys en el càrrec

Jutge de Pau de Sanaüja
Ramon Aubets Cases
12 anys en el càrrec

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau nº 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

agriplant huguet s.l.
el seu servei a Calaf des de 1985
C/ de l'Estació s/n Calaf 02260
www.agriplanthuguet.cat

OBERT DIUMENGES I FESTIUS:

- Servei integral de jardineria
- Racó del Gourmet
- Moble antic restaurat
- Nutrició animals de companyia
- Tractaments d'aigües
- Flors i plantes
- Decoració esdeveniments

Jutge de Pau de Torà
Ramon Pla Ramells
8 anys en el càrrec

Jutge de Pau de Sant Guim de la Plana
Antoni Ribera Corsà
37 anys en el càrrec

Els Jutjats de Pau

Els jutjats de pau són servits per jutges llecs, és a dir, persones que no pertanyen a la carrera judicial, a diferència de la resta dels òrgans judicials existents a Espanya.

Es tracta d'òrgans unipersonals ubicats en els municipis on no hi ha Jutjat de Primera Instància i Instrucció. Assumeixen competències de menys importància tant en l'ordre civil com en el penal. Per exemple, reclamacions inferiors a 90 euros, algunes faltes tipificades en el Codi Penal i les funcions delegades en Registre Civil.

Així mateix ofereixen un servei rellevant en matèria de cooperació judicial en facilitar la comunicació dels altres òrgans judicials amb els ciutadans residents en els municipis on el Jutjat de Pau té la seva seu.

Els jutges de pau són escollits per la majoria absoluta del Ple de l'Ajuntament, entre les persones que, reunint les condicions legals, així ho sol·licitin. Són nomenats per la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia per un període de quatre anys. Presten jurament davant el jutge de Primera Instància i Instrucció. Cessen per les mateixes causes que els jutges de carrera quan els siguin aplicables.

<http://www.poderjudicial.es>

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

HORARI D'AUTOBUSOS

DIRECCIÓ BARCELONA

	Horaris		Preu anada	Anar/Tornar
ANDORRA	5,50	15,50	28,85	50,85
SANAÜJA	7,44	17,51	16,50	29,90
BIOSCA	7,51	17,58	15,90	28,70
TORÀ	7,56	18,02	15,20	27,45
CASTELLFOLLIT	8,02	18,08	14,70	26,50
CALAF	8,14	18,20	13,15	23,70
BARCELONA	9,45	20,00		

* Preus fins a Barcelona

DIRECCIÓ ANDORRA

	Horaris		Preu anada	Anar/Tornar
BARCELONA	7,30	15,00		
CALAF	9,01	16,31	13,15	23,70
CASTELLFOLLIT	9,13	16,43	14,70	26,50
TORÀ	9,19	16,49	15,20	27,45
BIOSCA	9,24	16,54	15,90	28,70
SANAÜJA	9,31	17,01	16,50	29,90
ANDORRA	11,40	19,15	28,25	50,85

*Preus des de Barcelona

Línia Manresa

Dimarts - Dijous - Dissabte

Torà		Manresa		
Horari		Hora	Preu	Preu
		arribada	trajecte	A/T
➔	07:59	09:00	6,95	12,55
➔	13:31	12:30	6,95	12,55

Línia Lleida

Dilluns - Dijous - Divendres

Biosca		Lleida		
Horari		Hora	Preu	Preu
		arribada	trajecte	A/T
➔	07:06	08:35	11,50	23,00
➔	14:29	13:00	11,50	23,00

Telefons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 680 409
PARRÒQUIA	938 698 416
RÀDIO ALTIPLÀ	938 680 090

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 473 082

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 473 082

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 473 082
TEL. PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOSA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL. PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 473 082

PINÓS - ARDEVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	678 691 539
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÜJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204
FARMÀCIA	973 473 220
PARRÒQUIA	973 473 082

VICFRED

AJUNTAMENT	973 550 586
PARRÒQUIA	973 473 082

Programació de Ràdio Altiplà La Xarxa 2014-2015

De dilluns a divendres:

00:00 – 01:00	SELECCIÓ MUSICAL	Ràdio Altiplà
01:00 – 03:00	LA NIT DELS IGNORANTS	Catalunya Ràdio
03:00 – 04:00	SELECCIÓ MUSICAL	Ràdio Altiplà
04:00 – 06:00	FORA D'HORA	Ràdio Vic
06:00 – 13:00	EL MATÍ DE CAT. RÀDIO	Catalunya Ràdio
13:00 – 14:00	PROGRAMACIÓ LOCAL	Ràdio Altiplà
14:00 – 15:00	NOTÍCIES EN XARXA migdia	La Xarxa
15:00 – 16:00	EL LLAC DELS COCODRILS	Ràdio Altiplà
16:00 – 19:00	LA TARDA EN XARXA	La Xarxa
19:00 – 20:00	NOTÍCIES EN XARXA vespre	La Xarxa
20:00 – 22:00	PROGRAMACIÓ LOCAL	Ràdio Altiplà
22:00 – 24:00	ELS 40 PRINCIPALS	Ràdio Altiplà

* LA NOTÍCIA AL PUNT: 09:57 – 11:05 – 11:57

– 13:05 – 5:57 – 16:57 – 17:57 – 18:57

* EL DIA AL PUNT: 20:00 h.

Dissabte i diumenge:

Programa base: CATALUNYA RÀDIO

Desconnexions per PROGRAMACIÓ LOCAL

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis

*Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya*

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF

C/ Sant Jaume, 31

08280 CALAF

Tel. 93 869 91 54

loteriaelmercat@hotmail.com

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon I' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

**RECOLLIDA
I APLICACIÓ
DE PURINS**

Tel. 973 524 072

610 606 413

CAL MOLINS - IVORRA

Plaça Major - Claret de Torà
telf. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

**Perruqueria
Carmen's**
HOME I DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (LLEIDA)

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ
Tel. 973 473 547 consangil@telefonica.net

**Serveis i Netejes
Segarra**

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

**assessoria
COFISCO**

Agent
col·laborador

Plaça de la Creu, 3
25750 - Torà
Tel. 973 473 317
Fax 973 473 644
info@cofisco.es

cal mas
cal mas claret

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TELE. 973 473 581 | 616 086 185
FAX: 973 473 101 | www.calmas.net

Els Nadals d'Ardèvol

Pessebre
Vivent

Oficis i tradicions
del S.XVIII

Nadal 2014

Figueras - Solsona

Representacions els dies:

26, 27 i 28 de desembre

1, 4, 6, 10 i 11 de gener

Sessions de 2/4 de 7 i 2/4 de 8 del vespre
excepte el 6 de gener, que es farà una única representació
a 2/4 de 8 del vespre

Informació i reserves:

Glòria: 678 69 15 39 - Màrius: 646 63 36 46

Com arribar-hi:

El pessebre del Solsonès

El lleure inclusiu del Llobregós es reivindica a Barcelona

Redacció. - L'Escola de Natura l'Auró, ubicada a Llanera, al municipi de Torà, entre les comarques de la Segarra i el Solsonès, és una granja escola terapèutica amb propostes de lleure en la natura. L'empresa va ser premiada al 2011 per l'obra Social de la Caixa com un dels 20 millors projectes estatals d'economia social. Entre els seus objectius figura el de facilitar l'accés a la natura a tothom, suprimint barreres físiques, socials o econòmiques. És una de les primeres granja escola catalanes especialitzada en colònies d'educació especial i és pionera en el desenvolupament a Catalunya de teràpies per a patologies mentals, cognitives o físiques basades en els animals de granja i l'horticultura.

Aquest any va estar present en la tercera edició de la Fira d'Economia Solidària de Catalunya, celebrada del 24 al 26 d'octubre a l'antiga fàbrica de Fabra i Coats de Sant Andreu (Barcelona). El certamen va congrega 180 empreses, associacions o cooperatives que es gestionen de forma democràtica, compleixen uns requisits ètics i produeixen de forma sostenible en àmbits tan diversos com el lleure, l'alimentació, la roba, la comunicació, la cultura o l'educació, entre altres. Aquest és el cas d'Auró Natura, l'empresa impulsora d'aquesta granja escola terapèutica única al Sud d'Europa per les característiques d'accessibilitat i sostenibilitat de

l'edifici i per les teràpies inclusives que ofereix en el camp del lleure inclusiu.

Aquesta iniciativa ubicada a la Vall del Llobregós, que per tercer any consecutiu va tenir un stand propi a la Fira d'Economia Solidària, va presentar un ampli ventall d'activitats de lleure per a famílies, escoles, gent gran i col·lectius de persones amb discapacitat psíquica o física. A banda de L'Auró, altres iniciatives de Lleida també van estar representades a la Fira, com ara la Fundació Casa Dalmases de Cervera, l'Associació Alba de Tàrraga i l'Obrador Xisqueta de Rialp, així com les cooperatives l'Olivera, Eduxarxa i el Risell, de Vallbona de les Monges, de Montferrer i de Lleida capital, respectivament.

**ELECTRICITAT - FONTANERIA
MANTENIMENTS**

Jordi Freixes Torramorell

**Tel. 973 296 128
600 077 349
646 549 249**

Casa Renyés - L'Aguda - 25750 - Torà

j-f-t-renyes@hotmail.com

Un Nadal per a tothom

Mireia Duran. - Ja tenim el Nadal a les portes i és per aquesta raó que des de Càritas et volem desitjar unes Festes plenes d'alegria i felicitat.

En aquests moments hi ha moltes persones que

estan vivint un moment difícil. Podem ser nosaltres mateixos, persones properes, persones que no coneixem; però totes elles comparteixen el sentiment que la vida els ha deixat de somriure.

Ara necessiten que no les deixem soles i que les acompanyem. Això ho podrem fer si l'esperança està en nosaltres, si apostem per la fraternitat i per compartir el que som i el que tenim. Quan som i fem comunitat... hi ha esperança.

El Nadal és un temps de reunió i fonamentalment d'expressar afinitat, estima, afecte, amor, proximitat a les persones que més ens importen, com diu el lema de la Campanya Institucional de Càritas, el teu germà.

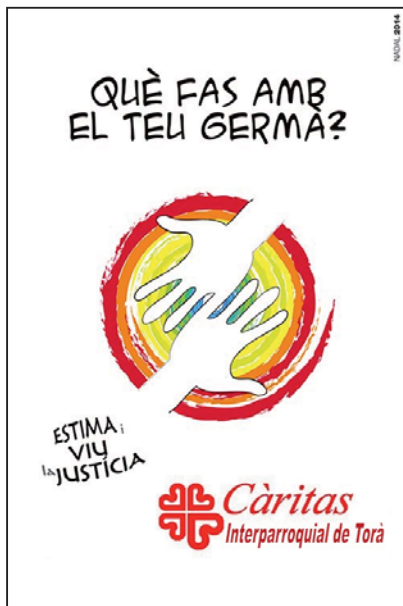
En aquesta temporada, no abandonis l'amor i ressalta la pau que busca el món sencer, és la màgia del Nadal, la qual simbolitza el naixement de Jesucrist. Avui dia, a tot el món, el Nadal és molt més que un ritus catòlic o cristià.

La seva celebració s'ha estès a persones de diverses religions, per la qual cosa ella representa valors comuns a totes les creences, com la bona voluntat, l'amor fratern, la unitat familiar, la pau, el lliurament.

Nosaltres treballarem per poder portar aquesta alegria del Nadal a totes les llars, assegurant-los l'aliment, la felicitat, l'amor de Déu Pare, amb activitats com la tradicional campanya de recollida d'aliments, la visita a la residència i l'aposta iniciada l'any passat de convidar a totes aquelles persones que ho desitgin a fer una pregaria escrita a l'estrella de Betlem.

També iniciarem un intercanvi de joguines per als més petits per iniciar-los al consum responsable.

Us agraïm tot el vostre suport i participació en les activitats esmentades!

*Us agraïm la
vostre companyia.*

Fins aviat.

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

Jo sóc dels que sempre he defensat que la llei serveix per ben poca cosa, i si aquesta s'utilitza políticament, encara per menys. Podríem dir que serveix només per complicar-nos la vida. Està ben clar que quan naixem, ho fem amb tots els drets haguts i per haver. Només tenim un deure: el de respectar els drets dels demés, que per lògica aplastant, comencen on acaben els nostres. Un amic meu, anarquista radical, deia: "no anirem bé fins que mani tothom i no obeeixi ningú".

Home! Tampoc és això, però és ben trist que qualsevol noutat, abans que tingui ús de raó, i sense demanar-li permís, siguin els seus pares qui primer li trepitgin els seus drets. Això es produeix quan el van a inscriure al registre civil del seu municipi. A partir d'aquest moment, aquest individu creixerà, tindrà ús de raó i algun dia voldrà fer alguna cosa d'una determinada manera i es trobarà algú que li dirà: –Atura't! Això no es pot fer així! –I perquè no? És que estic perjudicant algú, potser? –No! Però això no és legal! –Vaja! Ja ens hem fotut de l'loros contra la llei!

Per què us dic això? Doncs perquè el Parlament de Catalunya, després de consultar els millors juristes del país, va aprovar una Llei de consultes que va ser la base del decret de convocatòria que va formular el president Artur Mas de cara a la jornada del passat 9N. La llei estava aprovada pel Parlament, per tant, el Decret de convocatòria era legal. Doncs llei i decret van ser impugnats. En canvi aquest nou 9N alegal, no han sabut per on agafar-lo i no l'han pogut impugnar i, encara que fos de manera alegal, es va poder fer la consulta. Veieu com la llei no serveix per a res?

Si d'una cosa podem estar satisfets els catalans, és perquè hem aconseguit posar en un bon embolic a la "classe política" i als juristes més experts d'aquest país. El poble apreta i ells no saben per on sortir-se'n, doncs tota la moguda independentista no la tenien prevista.

Que passarà ara després de l'èxit del 9N? Segons en Galderich Recasens, anterior col·laborador d'aquesta secció i actualment assessor de l'equip d'Artur Mas, el president convocarà eleccions plebiscitàries, no se sap quan, perquè de moment hem d'assaborir durant un temps l'èxit del 9N i divertir-nos mentre estem posant els pebrots per corbata al Mariano Rajoy and company. Tot plegat, això de la desobediència és ben divertit.

Segons en Galderich, la carta que va enviar l'Artur Mas al *Gobierno español*, donada la poca intel·ligència del Sr. Rajoy, no serà ni contestada. España no voldrà negociar la celebració de cap referèndum i tot ens abocarà a unes eleccions plebiscitàries. I que ningú esperi alguna candidatura conjunta dels grups del 9N, perquè

no hi serà. Ja podríem estar contents que s'avinguessin tots ells a incloure en el programa el mateix punt favorable a la DUI.

Mentre no arribin les plebiscitàries, s'haurà de treballar en l'organització de les estructures d'Estat que encara falten: Agència Tributària pròpia, Banca pública de la Generalitat, Constitució Catalana... Després de les eleccions s'haurà de fer la declaració d'independència, ratificar-la mitjançant referèndum i, si és favorable, s'haurà de negociar amb *Espanya* les condicions, bàsicament econòmiques, de la secessió. I mentrestant els que ens vam mobilitzar el 9N, què podem fer? Doncs el millor que podem fer és aprendre'ns de memòria el nou *parenostre apòcrif* que teniu al costat i resar-lo cada dia abans d'anar a dormir, davant d'una foto de l'Artur Mas clavada al mig d'una estelada il·luminada per dues espelmes vermelles.

Quico Perdigó

PARENOSTRE APÒCRIF

*Mas nostre que esteu a la Generalitat,
Siguin convocades aviat les plebiscitàries,
Vingui a nosaltres la independència,
Faci's del poble la voluntat,
així a Catalunya com ho han fet arreu.
La nostra sobirania de cada dia,
doneu-nos-la, Molt Honorable, el dia d'avui.
I recapteu els nostres impostos,
així com nosaltres els paguem als nostres voltors.
I no permeteu que caiguem en l'oblit,
ans deslliureu-nos del mal espanyol.*

AMÉN!

SUBSCRIPCIONS

i

PUBLICITAT

973 473 265

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres,
finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriACLAVIER.com
www.fusteriACLAVIER.com

REDESCOBRINT 'TOTS SANTS'

Quan era (més) jove, no donava importància a la festa de Tots Sants: considerava que cada dia era bo per retre culte als avantpassats, que no teníem perquè fer-ho un dia concret de l'any. Així, si s'esqueia anava al cementiri i, si no, aquells dos dies passaven sense pena ni glòria per mi.

D'uns anys ençà, però, he anat apreciànt més i més aquesta celebració. El fet que tingui lloc quan

s'escurça el dia no és pas casual; per la cultura celta, d'on és originària aquesta festa, l'any estava dividit en dos grans períodes: el temps clar (primavera i estiu) i el temps fosc (tardor i hivern). Ells creien que els dies de transició entre els dos temps, produït amb l'adveniment de la foscor, propiciaven l'obertura de les portes de l'altre món, de manera que els morts poguessin contactar amb els vius.

Tot i el seu origen celta, el papa Bonifaci IV va instituir, al segle VII, la festa cristiana de Tots Sants. La creença tradicional és que els vius visiten els morts l'1 de novembre i que, l'endemà (Dia dels Difunts), els morts visiten els vius. Així, dels celtes fins als egipcis i dels romans fins a nosaltres, el període de l'any en què la natura entra en un temps de mort aparent s'ha celebrat com el temps dels morts. Habitualment es diu una missa en honor als morts i, després, es visita el cementiri i s'arrangen les tombes dels familiars i coneguts.

Antigament, la celebració tenia un caire més domèstic. La creença general diu que, durant aquest dia, els difunts surten del Purgatori i visiten els seus familiars. És per això que la família es reuneix i recordava els avantpassats menjant castanyes, resant, deixant un plat buit a taula o encenent una espelma davant la seva fotografia. Si els difunts veien als seus familiars compungits per la seva pèrdua, tornaven al Purgatori i eren derivats al Cel. Si no, havien d'esperar un altre any o circumstància. La família, per la seva banda, pregava per l'emparança dels difunts, concebutos com a protectors de la llar i el llinatge.

Avui en dia, però, la mort ja no es viu com un fet quotidià i domèstic, si bé és cert que als pobles ha variat menys que a les ciutats. Si abans la gent moria a casa i tothom estava en contacte amb el difunt, ara sembla que la mort s'amaga. Als infants fins i tot 'se'ls protegeix de la mort' impedit que vegin els cadàvers. Paradoxalment, les morts catastròfiques

són mostrades pels mitjans de comunicació a tothora. Sembla que la mort ha perdut el seu sentit sagrat; enlloc d'això, els difunts són representats com a personatges que fan por.

Això explica la rapidesa amb què en els darrers anys s'ha absorbit la festa nord-americana de Halloween, que fa de Tots Sants una celebració lúdica que consisteix bàsicament en representar personatges de terror inspirats en l'imaginari del cinema i la literatura fantàstica: fantasmes, morts vivents, vampirs... Passem, doncs, d'una concepció sagrada de la mort a una banalització d'aquesta.

Personalment, no em sento massa còmoda amb el sentit modern que ha adquirit aquesta celebració. D'acord, cada dia és un bon dia per recordar als éssers estimats que ja no hi són, però els primers dies de fred i foscor són francament propicis a tancar-se a casa, preparar-se per l'hivern en companyia dels teus i, perquè no, recordar als qui ja no hi són.

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA ROVIRA

Estanc
Quiosc
Videoclub
Càrregues de mòbil

Papereria
ANGUARDIA
Objectes de regal

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

Montse Torné

MOLTES GRÀCIES

Moltes gràcies a la Marta i a la Montse per haver-nos proporcionat la cafeïna, els croissants de l'esmorzar i la coca del berenar i moltes gràcies a l'Ajuntament de Torà per haver-nos cobert el dinar. Moltes gràcies a totes les persones que varen venir a votar amb emoció, il·lusió i esperança.

Moltes gràcies a totes les persones que ens van agrair que estiguéssim a peu de mesa per permetre que poguessin donar la seva opinió. Moltes gràcies a totes les persones que van assistir al recompte de vots final

Moltes gràcies al govern espanyol que va fer que una consulta il·legal s'hagi convertit en un dels passatges més legítims i més democràtics de la nostra història. Moltes gràcies pels moments amb llàgrimes als ulls, pels somriures i per la bona voluntat.

Moltes gràcies, Ramona, per haver estat tossuda i venir a votar malgrat les dificultats. Moltes gràcies pels petons als sobres abans de ser dipositats a l'urna i als nens i les nenes que hi van posar el vot dels seus pares i dels seus avis, sense saber ben bé què feien però essent la raó principal per la qual molta gent es va acostar a l'escola de Torà a exercir els seus drets. Moltes gràcies a aquell que va venir a votar i feia 20 anys que no ho feia. Moltes gràcies per fer-nos sentir part de la història petita de Torà i de la gran història de Catalunya.

Sílvia Peribáñez Cerveró
Voluntària del 9n

MES ENLLÀ DEL 9N

Si companys, ja ha passat aquesta històrica diada, sí, al final hem votat i som tots encara ben vius i ningú ens ha envaït ni hem vist cap tanc a prop. Jo tenia molt clar que el diumenge 9 de novembre seria un dia del tot normal, reivindicatiu i històric i que no hi hauria cap incident greu a remarcar i que per tant no passaria res de res, encara que sóc conscient que no tothom ho veia d'aquesta manera i que hi ha gent que m'ha recordat aquells temps convulsos que els va tocar viure durant la guerra civil del 36 i que mai voldrien tornar-hi ara a passar de cap de les maneres. Estigueu tots tranquils que la sang no arribarà al riu i de guerres civils cap ni una. Els catalans del segle XXI som gent pacífica i hem demostrat molt de civisme i molt de saber fer i de saber estar i per tant que no ens busquin que no ens trobaran.

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com

Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 25750 Torà

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 - Tel 973 476 055
25753 - SANAÜJA (Lleida)

Per un altre costat em dóna la sensació que ens hem tret un gran pes de sobre al poder haver fet la consulta i votar. I és que tot el procés que hem hagut de passar tots plegats fins a arribar a l'anhelat dia de la votació ha estat llarg i feixuc. Però, tot i els innombrables entrebancs que hem sofert, estic convençut que ha valgut molt la pena arribar fins aquí. El govern espanyol i el tribunal constitucional han jugat brut i han fet mans i mànigues per prohibir-ho tot per tal de no deixar-nos votar, però per sort i per la tenacitat de la gran majoria de catalans ens n'hem sortit, hem tret les urnes als ajuntaments, als instituts, al locals polivalents, etc. i hem votat i amb nota.

Cal donar les gràcies a una munió de gent que de manera anònima ha posat el seu gra de sorra per tirar endavant la consulta. La societat civil ha respost. Milers i milers de voluntaris d'arreu del país hem contribuït desinteressadament dedicant-hi moltes hores: reunions, giga-enquestes, voluntariat a les taules el dia de les votacions, trucades per animar a votar, engalanaments de carrers, etc. etc. Tothom ha fet pinya i amb un únic objectiu al cap que era el de votar per tal de determinar el camí que ha de seguir Catalunya en el seu afany d'aconseguir la independència en un futur immediat. A

mi em va tocar ser president de taula al meu municipi i us dic que vaig poder viure una jornada única i molt emotiva. A la cara de la gent que s'hi acostava es veia entusiasme i il·lusió i es notava a l'ambient que ja res seria igual a partir d'ara i que havíem donat un gran pas endavant.

Les urnes es van omplir de vots (més de 2'3 milions) i el "sí+sí" ha guanyat de carrer com era del tot previsible.

Per dignitat democràtica hem pogut votar i res ni ningú ho ha pogut impedir. Ens hem fet forts davant les adversitats i hem tirat endavant el procés i ara a esperar a veure el següent moviment cap a la desitjada independència del nostre poble. Tots sabem que la partida no s'ha acabat encara i que més enllà del 9N hi ha molta feina a fer. Potser un nou pacte amb Madrid. (Ho considero totalment improbable i una pèrdua de temps) o si no unes eleccions plebiscitàries ben aviat. I no us preocupeu que per molta feina que hi hagi després del 9 de novembre la farem tots plegats per tal d'aconseguir ben aviat el separar-nos del tot d'Espanya i al fi ser lliures i independents d'una punyetera vegada.

Josep Verdés

Brod Verd informa

L'Associació cultural Brod Verd va néixer arran dels focs del 1998 que van afectar la Catalunya Central, amb l'objectiu de treballar pel patrimoni natural de l'entorn de la Vall del Llobregós.

L'actual junta fa molt temps que no porta a terme cap tipus d'activitat, per la qual cosa, si sortís un grup de gent amb empena i ganes de tirar endavant l'entitat amb la mateixa filosofia i els mateixos objectius, es demana que es contacti amb: brodverdlobregos@gmail.com per tal de fer una assemblea i traspasar la gestió de l'entitat.

Si a dia 1 de gener de 2015 no ha sortit cap relleu per l'Associació Cultural Brod Verd, traspasarà el seu fons a algunes entitats del territori que tinguin objectius similars, passant així a dissoldre's l'actual entitat.

Atentament.

La Junta

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

“SIS-DEU-TRENTA-QUATRE”

Aquesta tardor del 2014, emmarcada per la irrefrenable obsessió “anti”, cuinada en el polígon industrial –factoria “FAES”– de la *Villa del Oso y el Madroño*, dedicat exclusivament a la fabricació d'independentistes catalans, s'ha parlat molt –massa– de què la situació político-social dominant és semblant al període de la Segona República i en concret als anys immediatament anteriors a la guerra civil.

Ben cert que la crispació política, la crisi econòmica que tenalla milers de compatriotes, junt amb el panorama vergonyant de corrupció de molts pares de la pàtria, empeny sense aturador a la prostració i desencís del personal. Ningú nega les dificultats que estem sortejant per surar i que el tsunami no ens aniquili, però és desproporcionada l'analogia amb el període del 1931-36. En aquells anys no existia pau social, ni subsidi d'atur, ni pensions de jubilació, ni assistència sanitària universal, ni ensenyament per a tothom, ni estat del benestar ni... És que tot això que ara gaudim com la cosa més natural, malgrat les imperfeccions, no té cap valor?

Nosaltres fruïm de tots aquests avantatges i com afegit un nivell de vida que no té res a veure amb el dels nostres pares i avis a la dècada quarta del segle passat, quan a més de la precarietat econòmica i la inseguretat en l'ocupació laboral van tenir lloc episodis violents, com el del malaurat 6 d'octubre del 1934 que va suposar el pròleg per la contesa tràgica del 1936-39.

Encara que gairebé tothom sap que la situació al nostre país durant aquell període era incerta i complicada, no serà ociós, per refrescar la memòria, recordar que la dècada 1931-39 va esdevenir tot menys tranquil·la i molt tràgica al final. Al poc d'estrenada la II República el punt de mira de certs sectors extremistes de la població va ser l'Església i els seus representants. A la mort de Macià l'any 1933 va ser nomenat President de la Generalitat en Lluís Companys. Aquell mateix any del 1933 i en les eleccions a tot l'Estat la derrota de l'esquerra va instal·lar Gil Robles al capdavant del govern central, per més endavant cedir el lloc a Alejandro Lerroux. L'abril del 1934 va ser aprovada la llei de contractes de conreu per la que els masovers i treballadors de la terra d'altres quedaven gairebé convertits en amos de la propietat. Aquesta llei, en uns moments de crispació extrema, va ajudar i molt al malestar que s'estava instal·lant a Catalunya.

En un ambient d'incertesa i inseguretat de tot tipus es va arribar al 6 d'octubre de 1934 data en la que Lluís Companys, President de la Generalitat, va proclamar l'Estat Català dins la República d'Espanya. L'intent de cop d'estat va ser un fracàs i el President català detingut i engarjolat a la presó del Puerto de Santa Maria

a Andalusia. El triomf de les forces d'esquerra en les eleccions a tot l'Estat el febrer del 1936 va suposar el retorn del President Companys a la Generalitat. Val a dir que en Lluís Companys fou ajusticiat acabada la guerra a Montjuïc el dia 15 d'octubre de 1940, després de ser apressat al nord de França per les forces d'ocupació alemanyes que el van entregar al govern d'Espanya.

Molts historiadors coincideixen a assenyalar que el 6 d'octubre del 1934 va constituir una mena de pròleg i/o una causa determinant d'aquell 18 de juliol del 1936. I arribats a aquesta fatídica data s'obre un bany de sang a tota la península, als dos bàndols – república i nacional – que no s'acaba l'1 d'abril del 1939 pels republicans, sinó que continua amb la repressió envers els vençuts. I l'exili de molts altres que per més inri es van veure assassinats, sobretot eclesiàstics i propietaris, altres en camps de concentració, alguns en manipulació de material bèl·lic i 5 afusellats pel bàndol guanyador. Cap d'ells hauria tingut aquesta fi si no hagués esclatat la guerra.

Deixant de banda la globalitat del comentari anterior –abusant de la vostra paciència al llegir-me– voldria ara fer una referència d'aquí a casa nostra, a Torà, del que va significar, en vides arrabassades, la contesa civil. Un total de 39 persones, tots homes, de Torà i rodalies del sud de Llanera, van perdre la vida. D'aquests, 16 al front de batalla republicà i els 23 restants es reparteixen entre assassinats, sobretot eclesiàstics i propietaris, altres en camps de concentració, alguns en manipulació de material bèl·lic i 5 afusellats pel bàndol guanyador. Cap d'ells hauria tingut aquesta fi si no hagués esclatat la guerra.

L'al·lusió d'alguns mitjans interessats a presentar la situació actual, sobretot arran de la consulta catalana del “9 N”, com semblant al període de la Segona República, ha donat peu a aquest comentari d'avui. Alguns potser estan interessats a què la cosa s'espallí per treure un rèdit polític o un benefici inconfessable. No caiguem en la temptació ni perdem la calma. Mai més ni un 6 d'octubre ni cap altre 18 de juliol.

Albert Brau i Bagà

LA SAL I EL PEBRE

“ No és només feta de bellesa i natura la trajectòria de Salgado, sinó que –sobretot en la joventut i la maduresa passada– va ser d’una denúncia social brutal ”

El cineasta Wim Wenders va descobrir al fotògraf Sebastião Salgado fa uns vint-i-cinc anys en una galeria d'art de Los Angeles. Llavors només va comprar dues fotografies del brasiler, però segurament ja intuïa que la cosa no es quedaria aquí. Anys més tard, va buscar tota l'obra publicada de Salgado, que mirada i remirada, va fascinar-lo. En va quedar ben *prendat*, que hagués dit la meua iaia. De tot allò i d'una visita que Wenders va fer a la casa parisenca de Sebastião, n'ha sorgit *La sal de la terra*, un documental pertorbadorament magnífic. Si us ve de gust, és d'aquells films imprescindibles de veure a la gran pantalla.

La sal de la terra està codirigit per Wenders i Juliano Ribeiro Salgado, també fotògraf i fill de Salgado. De fet, Juliano el coneixia només en la faceta familiar de

pare absent i aventurer, que retratava drames humans arreu. Ara, volia descobrir-lo com a fotògraf. L'edició del documental, com expliquen els codirectors, també ha estat una lluita d'egos, que els ha abocat a una negociació atípica: Wenders s'encarregaria de filmar les escenes en què Sebastião parla de la seva obra i de la seva vida, mentre que el fill serà el responsable de seguir al pare en els escenaris de “Gènesis”, el seu últim gran projecte fotogràfic, que mostra els paisatges més inhòspits del planeta, gairebé intocats. Aquests dies, precisament, l'exposició itinerant pot visitar-se al Caixafòrum de Barcelona.

Sebastião Salgado no és de cap manera un tipus dolç i obert, sinó un guerrer. Té ulls blaus profunds, faccions ben perfilades i va totalment rapat. El seu

Ctra. de Calaf, n.º 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 47 31 25
25750 Torà (Lleida)

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 Guissona (Lleida)

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Subscriu-te

h
i
g
u
a
n
y
a
r
à
s

EITXA TÈCNICA

Títol original	<i>The Salt of the Earth</i>
Any	2014
Duració	100 min.
País	França
Director	Wim Wenders, Juliano Ribeiro Salgado
Guió	Wim Wenders, Juliano Ribeiro Salgado
Música	Laurent Petitgard
Fotografia	Hugo Barbier, Juliano Ribeiro Salgado
Repertiment	Documentary, Sebastião Salgado
Productora	Coproducció França-Brazil-Itàlia
Gènere	Documental Fotografia
Premis	2014: Festival Cannes: Premi Especial del Jurat 2014: Festival de Sant Sebastià: Premi del Públic

aspecte, que recorda el manual d'estil dels grans arquitectes mediàtics, desprèn cert aire místic. Quan parla té un relat doblement seductor, tant pel contigut com per la cadència. Vista la seva biografia, tal i com diu el seu fill Juliano, Sebastião sobretot és un motor, que es va posar en marxa a principis dels anys quaranta a la Vall de Rio Doce, al nord de Rio de Janeiro. Fill de propietaris rurals, va poder estudiar economia i va començar a treballar a París per a l'Organització Internacional del Cafè. Ja a França, la seva dona Léila, arquitecta i persona fonamental en la seva trajectòria, va introduir-lo a la fotografia. Poc a poc, va començar a combinar els viatges de negocis a l'Àfrica amb els reportatges fotogràfics, fins que va triar –i es va arriscar– a abandonar una exitosa carrera d'economista per la fotografia.

La pel·lícula és una barreja ben condimentada entre fotos i vídeos de la vida i l'obra de Salgado, amb una potència de les imatges que és total. Costa resistir-se a sortir del cinema i, immediatament, buscar vols cap a Papua Nova Guinea per a intentar trobar-se amb la tribu Yali; o fantasjar de perdre's per l'Amazònia i imaginar-

se visitant el poble indígena dels Zo'e. Diuen que són coneguts només des dels anys setanta i que, fins ara, han estat conscientment apartats de les modernitats per preservar la seva cultura. Per poc que t'atragui la natura, un es fascina amb les seqüències de morses i balenes al cercle polar àrtic i s'escandalitza amb el repàs, cru i insuportable, de les guerres de Ruanda i dels conflictes dels refugiats i expatriats de la geografia africana. No és només feta de bellesa i natura la trajectòria de Salgado, sinó que –sobretot en la joventut i la maduresa passada– va ser d'una denúncia social brutal.

L'obra, després de tots els greuges i les injustícies, és un crit a l'esperança. Que tot és reversible. Sobretot hi transpira un amor profund a l'ésser humà, a la "sal de la terra" segons Sebastião Salgado. Amb tot, entre tanta sal magnífica, un no pot deixar de veure-hi que, en aquest món, a molts sempre els toca el pebre. Massa pebre.

Roger Besora
roger.besora@gmail.com

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

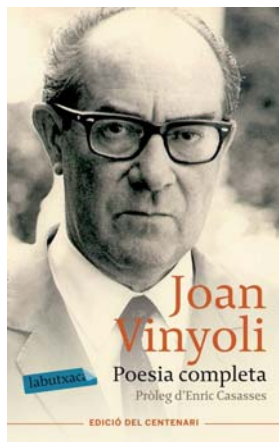
Visites

973 473 028

LLIBRES

RECOMANATS

Dani Vidal

Joan Vinyoli
Poesia completa
(Pròleg d'Enric Casasses
i cronologia de Xavier Macià)
Edicions 62 (2008)

L'any 2014
que estem
a punt de
tancar serà
recordat per
la comeme-

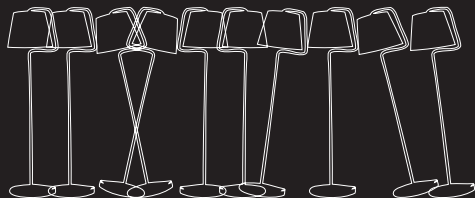
moració del Tricentenari dels fets de 1714, que ha omplert d'activitats pobles i ciutats d'arreu del país. Una altra commemoració del 2014, tot i que passa molt més desapercebuda, és la de l'Any Vinyoli, en motiu del centenari del naixement del poeta Joan Vinyoli (Barcelona, 1914-1984).

Joan Vinyoli fou un dels poetes més fecunds i destacats del segle passat, juntament amb Carles Riba, Gabriel Ferrater o Miquel Martí i Pol, amb els quals va tenir una gran relació d'amistat i literària. Va escriure més de 500 poemes, repartits en 16 llibres, a més de traduccions de Rilke i Nietzsche.

Vinyoli va passar els estius de la seva infantesa i adolescència a Santa Coloma de Farners, on va descobrir la natura, la poesia i l'amor. La posterior descoberta del mar, a Begur, i el seu habitual paisatge urbà de Barcelona configuren els altres escenaris sensorials i anímics dels seus poemaris.

Joan Vinyoli confessà que el va incitar a escriure una frase de Rainer M. Rilke: "La poesia no és cosa de sentiments sinó d'experiències".

Va viure intensament en tots els ordres vitals: l'experiència amorosa, la de la mort, la de la natura, la creativa, la dels records... i va transferir aquestes experiències vitals en poesia, creant una obra com-movedora que impressiona per la seva autenticitat, capacitat comunicativa i força creativa. Destaquen poemaris com El Callat, Tot és ara i res, Vent d'aram, El griu, Cants d'Abelone, Domini màgic o Passeig d'aniversari.

www.outletlamparas.com

horari: de 8:30 a 13:30 h, i de 15:00 a 18:45 h.

alores, s/n
25750 Torà (Lleida)

OSTEOPOROSI I FISIOTERÀPIA

Introducció

L'osteoporosi és una malaltia que es caracteritza per la disminució de la densitat òssia i per un deteriorament microarquitectural de l'os. Com a conseqüència, es produeix un increment de la fragilitat òssia i augmenta el risc de patir fractures.

Les fractures osteoporòtiques poden afectar tot l'esquelet, però les zones més habituals són la porció proximal del fèmur, la regió distal del radi i les vèrtebres.

Malgrat que és una malaltia que es pot prevenir i tractar, la falta de signes d'alerta previs a l'aparició de fractures, comporta que pocs pacients siguin diagnosticats en fases primerenques i tractats de manera efectiva.

L'osteoporosi és un problema de salut important, ja que la seva incidència augmenta a mesura que la població cada vegada viu més anys. Les dones tenen una predisposició més gran de patir-la, sobretot a partir de la menopausa.

Factors de risc

Hi ha factors de risc de patir aquesta malaltia que poden ser controlables i d'altres que no. Dins del primer grup hi destaquen ser dona i l'edat avançada. Pel que fa al segon, convé realçar: el tabaquisme, el consum

excessiu d'alcohol i cafeïna, l'estil de vida sedentari, una dieta pobre en calci així com nivells baixos de vitamina D.

Objectius de la fisioteràpia

Bona part de la feina del fisioterapeuta en el camp de l'osteoporosi és informatiu, per tal d'ajudar el pacient a controlar la seva malaltia. L'altra part de la feina consisteix en recomanar la pràctica d'exercicis amb la finalitat de: 1) augmentar la densitat òssia, 2) millorar la mobilitat, la postura i la flexibilitat; 3) reduir el risc de patir una caiguda; i 4) controlar el dolor (quan hi hagi una fractura).

Pel que fa als exercicis, els estudis suggereixen que els més adequats per augmentar la densitat òssia són aquells en què s'utilitzen càrregues elevades i poques repeticions. Per contra, sembla que aquelles activitats en què no se suporten càrregues, com el ciclisme o la natació, no estimulen la densitat òssia, malgrat que sí que serveixen per augmentar la força muscular.

Albert Alegre Baiget
albertalegre@fisioterapeutes.org

fisioterapeuta

Consulta i serveis a domicili

Visites concertades

Av. Solsona, 8, altell 6

Torà

Tel. 616 52 66 33

AUTOESCOLA
ROS

Tels. 625 675 150
973 551 011

c/ Fluvià, 34
25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

Josep Viladrich P

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455 676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
Tel i Fax 973 473 181
25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
☎ (973) 47 33 27
25750 TORÀ (Lleida)

Tu ets Llobregós
Fes un regal
Regala Llobregós
...regala't !

Pintura decorativa interior i exterior

Josep Mª Tasies
pintura i decoració

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panells de fusta i panells d'imitació pedra

973 473 303 - 620 802 193
C/ Sant Jaume, 2
25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

M. Carme Sangrà

Maria Garganté. - La M. Carme Sangrà és filla de Seró (La Noguera), però viu a Sanaüja des que va casar-se amb l'Antònio de Cal Farré, ja fa quaranta anys. Els seus fills l'han fet àvia tres vegades: la Silvia, de dues nétes –la Bet i la Míriam– i el Jordi, del tot just recent nascut Marc. És una dona molt activa i que no para mai. Li agrada aprofitar les coses de l'hort, per la qual cosa és tota una experta en fer conserves –de tomata, mongeta tendra, pebrot i albergínia, bitxos amb vi, ceba caramelitzada, pebrot verd, all i oli de codony... –, alhora que també sap aprofitar les possibilitats de preparar els aliments per ser congelats. Tot un art en els nostres dies, tenir el congelador i el rebost ben proveït!

El seu gendre és un consumat "caçador de bolets", que n'hi porta a casa tants com vol, per la qual cosa avui, en lloc de cuinar-nos un plat, ens explicarà com fa conserves de bolets, aquest any que ha estat tan productiu.

CONSERVA DE BOLETS

Llenegues

La conserva es pot fer de diferents maneres:

La seva preferida és rentar els bolets després d'haver-los fet arrencar el bull (es netegen més fàcilment). Un cop nets, es posen en un recipient i s'hi tira sal per sobre. Un cop salats, es posen en pots i cap al rebost! Quan s'hagin d'utilitzar, s'han de dessalar el dia abans.

Una altra manera de fer-ho –i que permet la "utilització" instantània del bolet– és bullir els bolets amb aigua i sal (dos cullerades de sal grossa per un litre d'aigua) i quan la sal s'hagi desfet, posar els bolets en pots (que el pot sigui una mica balder) i fer-ho bullir tot al bany maria durant unes tres hores. Això permetrà que quan es vulguin fer servir, el pot s'obri de seguida i els bolets ja estiguin cuits per acompanyar el plat.

Dels **fredolics** també en fa conserva, escaldats amb sal, o bé els congela directament un cop estan nets.

Bolets per aperitiu

Fer-los arrencar el bull. Un cop nets i ben escorreguts, es posen en pots amb sal normal, quatre grams de pebre, una tassa de vinagre, una de vi i una d'aigua per fer la mescla. Abans de tancar el pot s'hi posa una mica d'oli.

Ceps

Els ceps els prepara de tres maneres:

–Cuits en una cassola amb oli i posats en pots per conservar.

–Tallats senzillament a daus i al congelador. Quan es vulguin utilitzar per fer *rissotto*, es posen a coure directament amb oli i sense descongelar.

–Els ceps més forts i sencers els talla a làmines i els fa assecar, fent-hi passar un fil i penjant-los en un lloc adient. Quan estan secs els pica i en fa pols per afegir als *rissottos* o als guisats.

Rovellons

Dels rovellons, ella no en fa conserva. Els cou amb oli en una cassola i els posa en bossetes per congelar, juntament amb el suc de la cassola. Així quan en necessita per algun guisat o acompanyament, els treu i els posa a coure directament sense descongelar, afegint-hi la picada d'all i julivert.

Així doncs, no tenim excusa per no aprofitar allò que la terra (i els nostres boscos) ens proporciona.

Gràcies, M. Carme; segur que en treurem profit!

L'AVIÓ

Avui en dia, agafar un avió és més fàcil, còmode i ràpid que, per exemple, agafar un autocar de l'Alsina Graells. Tothom viatja amb avió, només cal veure que a totes les colles d'amics sempre hi ha el típic que diu "Me'n vaig a Sant Petersburg a passar el cap de setmana per 20 euros". Que quan diu això tu et preguntes dos coses: La primera, com pot ser que et surti més barat anar a Sant Petersburg amb avió que anar a Barcelona amb l'Alsina Graells? I la segona, cal anar tan lluny per només dos dies? Que quan has arribat al puestoja has de marxar! Almenys vés a les Canàries que tindràs una hora més, carallot!

Cal dir, però, que l'avió és el mitjà de transport més segur del món. A no ser que vagis amb la companyia Malaysia Airlines, que és la primera companyia aèria del món que enlloc de perdre maletes perden els avions sencers.

Jo no fa massa vaig agafar un avió. Digueu-me aventurer.

Vaig anar a l'aeroport de Barcelona que és com l'aeroport de Castelló però amb gent. Abans de pujar a l'avió has de passar per una mena de cursa d'obstacles. Primer de tot, has de facturar la maleta. Per aquells que encara no ho saben, facturar una maleta vol dir deixar les teves pertinences a una gent desconeguda, que li posen una enganxina de color verd a les nanses i que viatjarà sola fins a un destí diferent al teu. Anar a un aeroport i no veure maletes solitàries rodant per la cinta sense que ningú les agafi és com anar a veure jugar el C.F. Torà i no insultar l'àrbitre.

Després has de passar pel control de seguretat. Et fan treure tot el que tens a les butxaques, la cartera, el cinturó, l'ortodòncia... No em vull ni imaginar el Rei Juan Carlos passant un control d'aquests. El Guàrdia Civil dient-li: "Majestad, quítese la cadera, la pierna izquierda, el brazo derecho y los huevecillos, que esto no para de pitar!" i el Rei: "Perdón, no volverá a ocurrir". Un cop passat el control, arriba l'hora de l'embarcament, és a dir, de pujar a l'avió. Només entrar, et trobes a una hostessa que, normalment, és una noia amb 2 quilos de maquillatge a la cara. Que tu dius, no m'han deixat pujar l'equipatge de mà per sobrepassar i aquesta ha pujat per la seva cara! Les hostesses vindrien a ser la Sánchez-Camacho de les altures, perquè ningú els hi fa cas. Algú els mira i les

escolta quan expliquen com ens hem de posar el xaleco salvavides? O com ens hem de posar la mascareta d'oxigen? O com ens hem de posar el cinturó? Que per cert, tenir el cinturó posat en un avió és més inútil que tenir 500 SMS gratis al mòbil.

T'ho expliquen tot, menys com t'has d'assestar en aquells seients tan incòmodes i estrets. Més que assestar-te sembla que estiguis jugant al Tetris: intentant encaixar les cames a sota del seient davanter. I si ja hi ha poc espai, sempre hi ha el típic tocacollons que, nor-

malment, s'assenta al teu davant i baixa el seu seient per estar estirat! Que llavors penses, si em vénen ganes de vomitar no utilitzaré cap bossa, tot cap endavant!

I per fi, arriba l'hora de l'enlairament. Recordo que jo estava molt excitat, bàsicament perquè era la primera vegada que posava el meu mò-

bil en modo avió. El pilot va dir unes paraules tipo "Estamos a punto de despegar, esperemos que disfruten del vuelo". Disfruten del vuelo, diu; és clar, com que ell no té ningú al seu davant que abaixi el seient...

El moment més crític és l'enlairament. Després un cop estàs a mils de metres d'altura sembla que vagis amb el tren de la mina de Port Aventura. És llavors, quan et fixes amb la gent que t'envolta. Als avions, sempre hi ha el típic que està tot el viatge amb l'ordinador o la tablet fent veure que treballa. Quan veig un d'aquests sempre em vénen moltes ganes que vinguin turbulències i que envii la tablet al cap d'algú. Per exemple al del meu davant. També hi ha el típic que es passa tot el viatge dormint profundament. Tothom sap que volar és segur, però ho és tant com per estar a la tercera fase del son i roncar sorollosament? I per contrastar amb aquest, trobem el que es passa tot el viatge nerviós, suant i resant. A mi em foten nerviós aquest tipus de gent perquè són alarmistes i catastrofistes! Una vegada un tio d'aquests va cridar "Morirem, estem perduts! El motor ha petat" i després va resultar que era un tio que s'havia trufat. En conclusió, jo animo a tots a viatjar amb avió perquè és ràpid si no tens pressa, i és còmode si ets molt baixet.

SUDOKU

A càrrec d'Antònia Balagué

SOLUCIONS: pàgina 53

	9		5		2			
	2	6	9		4			5
				7				
	4		6			7	5	1
3		5	2			8		
8				9			3	
2		9	4			1		7
			1	5		6		
		7				5		

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números del 1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

REFRANYS DE LA CASA

- * En temps de votacions, tanca la casa amb porta i finestrons.
- * Primer casa per on estar que dona per a casar.
- * Tres coses arreglen la casa: guanyar, guardar i no gastar.
- * En anys de crisi, no et deixis la porta de casa oberta.
- * Si tens bon veïnat estaràs ben guardat.
- * Cada casa és un món i cada rajola un poble.
- * De cada casa, la clau és la pau.
- * El primer que es troba en arribar a casa és la porta. Això vol dir que a casa sempre s'hi ha de portar.
- * Casa gran o petita, nova o vella, però que sigui teva.
- * A la casa on no hi ha pa, ni el dimoni s'hi pot estar.
- * Fer bé i caritat sempre torna a casa.
- * Sap més un boig a casa seva que no un savi a la dels altres.

ENDEVINALLES

Molts, a dintre la cuina, em tenen arraconat, i quan m'agafen per l'orella ho fan sense pietat.

Tinc un cos força ben fet i persona no ho sóc pas.

Tot el que per la boca em fiquen, després m'ho treuen pel nas.

ACUDIT

Es va morir un jove que no s'havia de morir. Quan va obrir els ulls es va trobar amb una gran porta i un porter amb barba, molt corpulent, que duia un llibre molt gros a la mà.

- Carai, on vas, noi? No et tinc a la llista. No et tocava venir, encara.

- Vostè deu ser Sant Pere. Me'n recordo que vaig sortir de la discoteca i vaig sentir "patarr-rammmmm"... i no sé res més.

- Doncs mira, has vingut directe al cel. Això ha canviat una mica últimament: arriba molt poca gent. Per això no volem forçar ningú. T'hi estàs una temporada i, si no t'acaba d'agradar, pots anar-te'n amb els dimoniets sense cap problema.

Aquell xicot s'hi trobava molt bé: molta pau, moltes flors, tothom somrient, menjaven pastissos, eren feliços, tots eren amics i ningú no tenia cap preocupació ni mal de cap.

Però tanta tranquil·litat el va cansar i li va dir a Sant Pere que s'estimava més marxar.

- Molt bé, germà, prova-ho. Si t'agrada ja t'hi pots quedar. De totes maneres, ja m'ho diràs que ho he d'apuntar.

Es va posar en un ascensor i, quan va baixar, al·lucinava: unes noies precioses, menjars "bufet lliure", beures de totes marques, tothom ballava, tothom es feia petons i el que convingués a cada moment...

- Quina sort que he tingut de venir a l'infern! No havia vist mai tanta abundància. I tot sense pagar ni cinc...! És increïble! Ja està decidit: em quedo aquí perquè sembla que encara estigui viu. Ara ho diré a Sant Pere, tal i com vam quedar.

Va tornar a agafar l'ascensor i li va dir a Sant Pere que estava ben decidit: se n'aniria amb els dimonis perquè mai a la vida havia gaudit tant.

Es va acomiadar de tothom i, per darrera vegada, va pujar a l'ascensor. En arribar al lloc, va veure que tot era molt fosc i ple de foc. Tot cremava i aquelles noies que tant li havien agradat eren arraconades i plenes de sutja. De menjar i de begudes, res de res. Mirés on mirés tot era negre com el carbó.

Estranyat va preguntar què passava. Ningú no va contestar.

De sobte, al fons, va veure, assegut en una cadira, un home molt lleig i corpulent, vestit de vermell, amb una riulla de galta a galta.

- Perdoni, vostè és l'amo de l'infern?

- Sí que ho sóc. Tu ets un babau!

- Què ha passat? No entenc res...

- Doncs que ja no hi ha eleccions, ruc!

TIR AL PLAT

Ramon Vilaseca.- Amb motiu de la passada Festa Major de Torà, el dia 30 d'agost es va celebrar l'acostumada tirada social de Tir al Plat. Després d'un bon esmorzar al camp del Casalot, va començar la tirada que consistia en dues sèries de 25 plats en la modalitat de "fossar olímpic", que són 15 màquines en diferents posicions.

La tirada es va desenvolupar en un bon ambient entre els 14 socis participants, quedant classificat en primer lloc i per segon any consecutiu el Jesús Venque, de Torà, que va fer 48, de 50 plats; en segon lloc Antoni Ferrer Farré amb 46 encerts i en tercer lloc Antoni Ferrer Canals, també amb 46, de 50 plats tirats. Els següents classificats amb un o dos plats menys van ser Pere Mases, Salvador Serra, German Romeu, Manel Vilardosa i Cisco Casoliva.

És de destacar que el tercer classificat, el Toni Ferrer, ha estat escollit per participar amb la Selecció Nacional Catalana en els campionats d'àmbit estatal per a 2015, en aquesta modalitat de "fossar olímpic".

SENDERISME

Caminada popular a Vicfred

Josep Verdés.- Un any més i dins els actes de la Festa Major del Roser de Vicfred, el dissabte 4 d'octubre es va realitzar la 3a caminada popular amb sortida davant del local social i en direcció al Pou de Madern. Un any més hi va haver molta participació, tant dels nombrosos veïns del poble com també parents i amics. Tots junts van passar una bona tarda anant fent camí i en arribar al Pou un bon berenar amb coca i xocolata per a tothom. Tot seguit una estona d'animosa xerrada i cap al tard tothom cap a casa i a esperar la propera edició.

BITLLES

Josep Verdés.- El dia 5 d'octubre per la tarda després dels actes de la Festa Major es va celebrar a Vicfred la tirada local de bitlles. Un any més la prova va ser molt disputada i hi va haver un bon nombre de participants inscrits. Aquets any els guanyadors van ser els següents: en la categoria infantil la Paula, en femines i per segon any consecutiu, la Bini i en la categoria masculina el Pere. Moltes felicitats als guanyadors i fins al proper any.

RUGBI

Els Porcs Fers s'atreveixen amb la pluja

Ester Closa. - L'últim diumenge de setembre, dins els actes de la Festa Major de Freixinet, l'equip Porcs Fers va organitzar una tarda de rugbi.

El partit infantil, que s'havia de disputar entre els nens i nenes de Freixinet, es va haver de suspendre a causa de la intensa pluja. En canvi els partits femení i masculí es van disputar tot i que va ploure amb moltes ganes durant tota la tarda. Els equips participants van

ser els Porcs Fers (Segarra-Solsonès) i el Manresa R.C. Finalment, i com és de costum, es va fer el tercer temps compartit entre nois i noies, i dels dos equips, amb una botifarrada.

La poca gent que es va atrevir a sortir de casa per anar-los a veure va gaudir d'un autèntic espectacle, i els jugadors van reconèixer que havien passat una gran tarda de rugbi.

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

ELECTRONICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

Solucions pàg. 51

Endevinalles

El càntir

Sudoku

7	9	3	5	1	2	4	6	8
1	2	6	9	8	4	3	7	5
5	8	4	3	7	6	9	1	2
9	4	2	6	3	8	7	5	1
3	7	5	2	4	1	8	9	6
8	6	1	7	9	5	2	3	4
2	5	9	4	6	3	1	8	7
4	3	8	1	5	7	6	2	9
6	1	7	8	2	9	5	4	3

UNA FOTO PER RECORDAR...

Escola de Calonge de Segarra, 1944

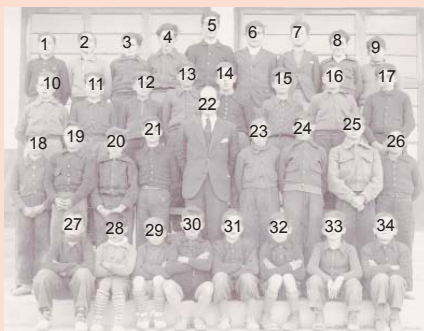
Ramon Fitó. - La Segona República espanyola, des de l'abril del 1931 fins a l'esclat de la Guerra Civil del 1936, va donar ordres de construir escoles públiques a tots els municipis. A Calonge de Segarra, tot i haver-hi una petita escola al costat de l'església de Santa Fe, es va construir una escola més gran al lloc on ara hi ha l'Ajuntament i el restaurant Dusfort.

Aquesta escola pública va funcionar uns anys

després, en la postguerra, amb una bona assistència d'alumnes, tal com es pot veure a la fotografia.

El mestre Sardà es veu que era un ensenyant molt apreciat pels seus alumnes, i en tancar l'escola de Calonge també va donar classes de repàs a Calaf.

Pràcticament tots aquests alumnes eren de Calonge, i això que només veiem els nens. Ara no n'hi ha pas tants! Hem retrocedit molt!

1.- Josep M. Montaner	18.- Josep Alsina
2.- Joan Solanes	19.- Fernando Creus
3.- Isidre Fitó	20.- Pere Guix
4.- (No identificat)	21.- Joan Fitó
5.- Pere Alsina	22.- Mestre Sardà
6.- Antoni Vall	23.- Josep Solà
7.- Miquel Raurich	24.- Josep Bascomte
8.- Josep Basomba	25.- Jaume Codina
9.- Andreu Closa	26.- Josep Centelles
10.- Isidre Boladeres	27.- (No identificat)
11.- Ramon Viñals	28.- (No identificat)
12.- Ventura Vilaseca	29.- Joan Solà
13.- Fernando Centellas	30.- (No identificat)
14.- Jordi Moncuill	31.- Joan Serra
15.- Josep Fitó	32.- Joan Bascomte
16.- Pere Guillella	33.- Marcel·lí Sugrañes
17.- Francisco Sala	34.- Agustí Creus

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CDT

Clínica Dental Torà

Dra. SILVIA ZURITA RODRÍGUEZ
Dr. CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

Plaça de la Creu, 13
Tel. 973 47 35 27
25750 TORÀ

FESTA DEL BRUT
I LA BRUTA
6 / 7 FEBRER 2015

Des de 1928 al seu servei.

VILAMÚ

El teu Marmolista i Magatzem de confiança.

**EL MILLOR
PELLET
AL MILLOR
PREU**

MAGATZEM:
CERÀMICA, GRES I PARQUETS - SANITARI I AXETAM
MAMPARÉS - MOBILIARI CUINA I BANYS
ELECTRODOMÈSTICS - OBRA I MATERIALS - PLADUR
FERRETERIA I MAQUINÀRIA - ESTUFES I LLARS DE FOC
PELLET I BRIQUETES - JARDINERIA I COMPLEMENTES
PINTURES I DERIVATS - ZONA OUTLET I MOLT MÉS...

FÀBRICA:
GRANITS I MARBRES - PEDRA I ARTIFICIAL
ART FUNERARI

HORARI

DILLUNS A DIVENDRES: 8:30 A 13:00 - 15:00 A 20:00
DISSABTES: 9:00 A 13:00

CTRA. ANDORRA, 14 - 25750 - TORÀ - LLEIDA

973 473 061

Més de 100 anys fent cuina casolana

Hostal Jaumet
Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

ELECTROINSTAL·LACIONS

MASANÉS

ELECTRICITAT FONTANERIA CALEFACCIÓ
Tel-Fax: 973473200 Plaça del Vall, 34. 25750 TORÀ (Lleida)

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

50^è
aniversari
1964 • 2014

"Maqi"

www.casamagi.com
Botiga i venda online

Ara, Casa "Maqi" entra a casa teva

Casa "Maqi" posa al vostre servei la nova **botiga online**, un espai on podeu comprar els nostres productes elaborats de manera tradicional i amb la qualitat de sempre.

Botiga Plaça de la Creu, 7. 25750 Torà Tel. 973 473 051
email anticasamagi@gmail.com www.casamagi.com